

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inerati do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrt Din 2.50, od 100 do 300 vrt a Din 3.—, večji inerati petič vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru, inerati davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopis se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 5
Telefon št. 2122, 2123, 2124, 2125 in 2126

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — ČELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190 — JESENICE, Ob kolodvoru 101. Račun pri poštne čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Jubilejna skupščina CMD v Ptuj

Ob 25 letnici ptujskih dogodkov je CMD včeraj postavila nove temelje svojemu nadaljnjemu narodnoobrambnemu delu — CMD naj postane vsenarodna organizacija in preporoditeljica našega ljudstva

Ptuj, 11. septembra. Včerajšnje svečanosti v Ptuj ob 25-letnici zgodovinskih ptujskih dogodkov bodo ostale tisočim množicam, ki so jim prisostvovali, v prav tako neizbrisnem spominu, kakor žive v živem spominu še danes septembrski dogodki l. 1908. Zato, včerajšnji dan pomeni v razvoju naše nacionalne zgodovine enako važen mejnik, kakor so bili važni mejniki septembrski dogodki l. 1908, ki so postali začetek vse narodne borbe za osvoboditve izpod tuje jarma. Včerajšnje svečanosti predstavljajo veličastno manifestacijo narodne slege in začetek novega razdobja v duhu jugoslovenskega preporoda. Ptuj še nikdar ni videl na svojih ulicah tolikih množic in še nikdar nista Ptuj in vsa njegova širša okolica s tako odličnostjo izrazila svojega neomajnega jugoslovenskega prepričanja. Ptuj je včeraj pred vsem svetom dokazal, da je in ostane jugoslovenski.

Ze na predvečer glavnih svečanosti so se zbrali v Ptuj odlični gostje ne samo iz dravske banovine, marveč tudi iz odda-

ljenejših krajev. Včeraj zjutraj je z rednimi in posebnimi vlaki prispelo na tisoče in tisoče novih gostov, ki so bili na kolodvoru prisrčno sprejeti. Z jutranjim vlakom sta prispela tudi ministra gg. dr. Kramer in Ivan Pucelj. Po prihodu vlakov se je ob 9. formirala izpred kolodvora

veličastna povorka,

v kateri je bilo samo Sokolov in Sokolok okrog 3000, sledile pa so še dolge vrste Cirilmetodarijev, Narodne odbrane, gasilcev, narodnih noš, kmečkih voz in drugega občinstva. Povorka se je ustavila pred magistratom, kjer je bil postavljen govorniški oder. Tu je zbrane goste najprej pozdravil ptujski župan g. Jerše, nato pa so govorili gg. minister dr. Kramer, minister Pucelj, starosta ptujskega Sokola dr. Šalamun, ljubljanski župan dr. Puc, kakor je zastopnik Nj. Vel. kralja med viharimi ovacijami množice izročil ptujskemu Sokolu naračajski prapor, dar Nj. Vel. kralja. (Obširneje o tej lepi svečanosti je poročalo že današnje »Jutro«.)

hujskajočimi letaki in Judeževimi groši. Oklic za Rosseggerjevo zbirko »100 milijonov grošev« je vsem nam jasen opomin, ki ga ne smemo omalovaževati. 100 milijonov grošev je namenjenih za naš pogin!

Od lanske velike skupščine do danes je neusmiljena smrt ugrabila večje število družbenih članov, dobrotnikov, podpornikov in prijateljev.

Njim in vsem drugim prijateljem in podpornikom CMD družbe, ki so od zadnje skupščine do danes umrli, ohranimo hvaležen spomin!

Četudi niso bili družbeni dohodki v preteklem upravnem letu tako veliki, vendar so bili njeni izdatki za kulturne namene zelo visoki. Poleg drugih izdatkov je dala družba za ogrožene in obmejne kraje za mladinske in šolske knjige, učila, za miklavževe darila, šolske odre, za gospodinjke tečaje, podpore revnim dijakom v tujini, za šole, podpore revnim občinam, učiteljsku in težkih krajevskih položajih vsoto 180.500 Din.

Družba je žrtvovala po svoji močosti precejšnje vsote tudi v druge kulturne namene, kjer je bila potreba nujna za utešnje trpljenja in očiščenja gorja.

To je bilo ogromno delo za narod, delo ljubezni in altruizma do malih, revnih, delo, ki hoče dvigniti duha onih, ki tiče v zmohtah in hodijo v temi. Družba je prepotrebna, zato mora vztrajati, napredovati, da ne propade sveta dedščina naših očetov. Družba mora ostati tudi zaradi tega, ker je bila o vsega početka nositeljica nacionalizma in pobornica jugoslovenske ideje.

Še nikdar odkar oboje naša ljubljena Jugoslavija, ni imela toliko zunanjih sovražnikov, kakor v današnjem času; pa tudi notranjih ni malo. Umljiva je nevoščljivost zunanjih, grenko pa je spoznanje, da se dube tudi notranji sovražniki. Izdajice so, nevedni svojih rodni mater. Ti zastupljajo s hujškanjem nevednih, s korupcijo in drugim nemoralnim protidržavnim delom naše dobro ljudstvo. Vsem poštenim, iskrenim, rešio ljubim državljanom kliče: Na dan, na delo proti izdajcem!

Naša naloga bodi, da ob vsaki priliki in ob vsakem času nastopamo proti izdajcem naše lepe domovine. Nikomur ne prizanašamo! Izdajcem ne sme biti mesta med nami!

Pri vseh nadlogah, težavah in trpljenju se ozirimo v spomin na naša doba suženstva, pomislimo na milijone žrtve in na prelito kri, iz katere je vzklila naša Jugoslavija, ki nam je prinesla najdragocenejšo darilo, svobodo. Vsi dobri državljani smo poklicani čuvati blaginjo naše matere Jugoslavije, zlasti pa je naloga najkrajnejših Jugoslovenov — članov CMD, da imajo vselej in povsod v spominu stari rimski rek: »Blagor države bodi vsem najvišji zakon.« Zato na delo v duhu naših blagovestnikov bratov sv. Cirila in Metoda za prosveto naroda, za njega socialne dobrine, za veličino lastne države!

Minister dr. Kramer o novih nalogah CMD

Besede dvorne dame ge. Tavčarjeve so sprejeli zborovalci z navdušenim odobravanjem.

Nato je pozdravil skupščino ptujski župan g. Jerše, nakar je povzel besedo

minister dr. Kramer

ki je med drugim izjavil:

Predvsem dovolite, da se v imenu g. predsednika vlade, kakor tudi v svojem imenu zahvalim glavnemu odboru CMD za ljubeznivo povabilo, da prevzameva pokroviteljstvo nad to jubilejno prireditvijo. Midva oba nisva sprejela tega vabila kot izraz neke posebne naše zasluge, temveč kot simbol dejanja. Smatram, da so naši Cirilmetodariji mislili, da je najboljši primerna izbira enega izmed onih, ki je bil pred 25 leti opitjuvan in tepen ter s črnolom polit, enega izmed tistih, ki so predstavljali misero-plebs slovenski, ki pa je po 25 letih postal eden izmed onih Slovencev, ki so se povzpeli na najvišji položaj naše države, predsednika vlade pa za pokrovitelja današnje svečanosti, da s tem podčrta ogromno razliko med položajem pred 25 leti in danes. Takrat smo bili zaničevani, obsojeni na smrt, vršili obupno obrambno delo proti vsemu, kar je imelo moč v svojih rokah, danes pa CMD z večjo pravico lahko zahteva, da njeni delavnosti, njenemu delu, njenim nalogam posveča ves naš narod, naša svobodna država svojo največjo pozornost. Mislim, da je bila izbira protektorije za vse skupščinsko delo dober omen, da bo tudi v bodoče kr. vlada še bolj kakor doslej posvečala svojo pozornost in svojo podporo tej naši pomembni in morda danes v množičem še bolj potrebni organizaciji, kakor

je bila svojčas. CMD ima danes v svobodni Jugoslaviji nekoliko drugačno polje delovanja. Velik del njenih bivših nalog je prevzela svobodna domovina. Danes nismo prisiljeni reševati naše dece in skrbeti za bodočnost našega nacionalnega naračaja, toda na drugi strani je mnogo ostalo izven naših meja. Mnogo je dela in skrbi, da očujemo za boljše čase ono kri, ki ne kroži neposredno po našem narodnem telesu. Država v mnogih primerih iz mednarodnih ozirov ne more nastopiti kot zaščitnik in tam je privatna iniciativa, privatna organizacija prepuščena vni jugoslovenskih državljanov, ki jih tu čaka široko polje dela. Tudi na znotraj je ostalo po mojem prepričanju še eno polje neobdelano, kjer bi mi vsi, ki hočemo, da se naš narod in njegova miselnost preobrazita čimprej iz onega nekdanjega razpoloženja, ko smo v državi in v njeni moči gledali samo nekaj nam nasprotnega in da se to razpoloženje pretvori v pozitivno napram lastni državi. To polje po mojem mnenju še ni dovolj obdelano. CMD bi morala postati centrala za iniciativno delo, nekaj nadzornik nad vsem onim, kar imenujemo državljansko vzgojo. Naše nacionalne organizacije vrše zadovoljivo svoje naloge, toda manjka neke osrednje točke, ki bi stalno dajala impulz in vzgajala narod v duhu, da jugoslovenski državljani nimamo samo svojih pravic, nego tudi velike dolžnosti, katerih se narod premalo zaveda.

Se eno željo bi izrekel pri tej priliki, željo nas vseh starejših, ki smo v svojih mladih letih napram delovanju CMD imeli dostikrat kritično stališče, čeprav smo radi in z navdušenjem, ki je bilo last sed-

ne organizacije in generacije, pomagali na vseh koncih in krajih. Prav ob onih dogodkih, ki se jih spominjamo danes, je takratna mladina dala izraza svojemu razpoloženju, svojemu velikemu optimizmu in svoji volji za napredek in delo. Pri tej priliki, ko CMD obnavlja spomin na one nekdanje žalostne čase, polne trpljenja in žrtve, pa tudi radosti, pozivam s tega mesta kot slučajni pokrovitelj te slavnosti našo omladino, naj se zgrne okrog naših starih zaslužnih narodno-obrambnih delavcev in pomaga, da CMD zopet dvigne moč in pa damo široko polje njenemu razmahu in delu. Mislim, da je 25letnica ptujskih dogodkov v mnogočemer koristna, ker daje povod, da se v naši javnosti razvije obširna debata o nalogah te naše velike obrambne organizacije in da se CMD zopet postavi v ospredje nacionalnega zanimanja. Naša naloga in dolžnost vseh, ki smo aktivni člani podružnic in vodstva CMD, pa tudi onih, ki smo prosti vojaši pri delu naše nacionalne obrambe, naj bo, da v bodoče bolj kakor doslej, z večjo vnemo, poštvalnostjo in doslednostjo podpiramo veliko delo, ki ga vodi CMD v prid vsega našega naroda, v čast in ponos celokupne naše domovine, za srečno bodočnost našega nacionalnega razvoja. Pozivam vas, da z menoj vred vzklimate: Naša CMD in vsi njeni zaslužni voditelji in delavci naj živijo!

Besede ministra dr. Kramerja so zborovalci sprejeli z viharim odobravanjem in pritrditvami.

Pozdravi zastopnikov

Nato so pozdravili slavnostno skupščino v imenu SKD dr. Vašič, v imenu ptujskega Sokola kot sojubilanta starosta dr. Šalamun, v imenu JUU Andrej Škulj, v imenu akademске omladine g. Aplenc, v imenu koroskih Slovencev g. Uršič, v imenu Jadranske straže g. Marjanovič, senator dr. Rožič, v imenu mariborskih akademikov g. Mulej, s čemer je bila lista slavnostnih govornikov izčrpana.

Brzljavo so pozdravili skupščino in opravili svojo odstopnost dr. Marušič, podban dr. Pirkmajer, podpredsednik senata dr. Novak ter mnogi drugi.

Koncentracija narodno-obrambnega dela

Med tem je bilo končano zborovanje Narodne odbrane, katere zastopnik je pred skupščino CMD predčital na tem zborovanju sprejeto resolucijo, v kateri zahtevajo, naj CMD razširi svoje delo na vso državo, naj pritegne v vrste svojih delavcev omladino ter naj kar najtežje sodeluje z Narodno obrambo, da bi se kar najbolj smotorno izvršila narodno-obrambna organizacija.

Poročila odbornikov

Nato je tajnik g. inž. Mačkovec podal obširno poročilo o podrobnem delu družbe in o nalogah, ki jo še čakajo na polju narodne obrambe zlasti onstran meja, kjer žive naše narodne manjšine. Njegov poročilo drugo uro trajajoč referat, ki ga bomo še objavili, je zbudil vsestransko pozornost in je najbolj pokazal, kako važno in nujno potrebno delo opravlja CMD, tiho in brez reklame.

Slešilo je poročilo blaginjskega g. dr. Ivana Kerena. Tudi CMD čuti posledice gospodarske krize in so dohodki družbe manjšali za dohodki prejšnjih let za več kot 600.000 Din. Med podružnicami je še vedno najslabšeja septentrska ženska podružnica v Ljubljani. V preteklem letu so znašali družbeni dohodki 768.338 Din, družbeni izdatki pa je bilo 604.187 Din. Blaginjsko poročilo je bilo soglasno sprejeto.

V imenu nadzorstva je poročal senator dr. Ravnihar, ki je predlagal razrešitvi celokupnemu odboru. Obenem je poudaril potrebo koncentracije narodno-obrambnega dela.

Volitve

Pri volitvah so bili v celoti izvoljeni vsi doseđani člani glavnega odbora, namesti odelopivnega predsednika dr. Kušeka pa je bil izvoljen v odbor gimnazijalnih ravnateljski Dolar iz Kranja. Ob navdušenem pritrditvju vse skupščine, je dr. Lašič iz Maribora izrazil željo, naj odbor, ki se sam konstituiral, izvoli doseđanega dolgoletnega tajnika inž. Mačkoveca za predsednika.

Po poročilu bankeške svetnika dr. Senekovića je skupščina soglasno odobrila tudi predlagano izpremembo pravil, nakar je bil odobren tudi še proračun za prihodnje leto, ki predvideva 680.000 izdatkov. Z zahteva za udeležbo je ga. Tavčarjeva zaključila zborovanje.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devise: Amsterdam 2313.74—2326.10, Berlin 1365.14—1376.94, Bruselj 800.24 do 804.18, Curih 1108.35—1113.85, London 184.75—186.36, New York ček 4063.82 do 4092.08, Pariz 224.54—226.66, Praga 169.90 do 170.76, Trst 301.90—304.30 (premija 28.5%). Avstrijski šilling v privatnem kringu 8. 80.

INOZEMSKE BORZE.

Curih: Pariz 20.26, London 16.70, New York 269, Bruselj 72.20, Milan 27.23, Madrid 43.25, Amsterdam 208.75, Berlin 125.36, Dunaj 57.76, Praga 15.33, Varšava 57.90, Bukarešta 3.08.

Notar Fran Tavzes umrl

Kranj, 11. septembra.

Davi ob pol 5. je preminul, zadet od možganske kapi, kraljevi notar g. Fran Tavzes.

Pokojni je bil rojen v Idriji l. 1879 kot sin rudarja. Družina je štela 10 otrok. Mladi, zelo nadarjeni France, je najprej po končani osnovni šoli studiral gimnazijo v Ljubljani, nato pa univerzo na Dunaju. Svojo prvo namestitev je dobil v Idriji kot notarski kandidat. Med vojno je bil notarski substitut v Trebnjem in v Litiji. Po prevratu je prišel zopet v svoje rojstno mesto kot notar. Ni se pa dolgo veselil bivanja med svojci. Italijani so ga kot zavednega nacionalista konfinirali v Sardinijo, kjer je ostal pol leta in je takrat postal narodni mučenik. Po konfinaciji je prišel jeseni l. 1919 v Jugoslavijo in je bil postavljen za notarja v Gor. Logatecu. Tu je bil predsednik sreske organizacije jugoslovenske stranke in je največ njegova zasluga, da je ta srez še danes najbolje organiziran. Oktobra 1932 se je preselil v Kranj. V Kranju se je udeleževal v nacionalnem delu. Bil je član sreske organizacije, predsednik Narodne odbrane, odbornik Narodne čitalnice, član občinskega odbora in sploh vnet nacionalist. Kot tak ni poznal nobenega kompromisa, čeprav je bil po značaju silno mehkega srca in je bil znan po svoji radodarnosti.

V znak žalosti visi na občinskem poslopju črna zastava. Pokojni zapušča žalujočo soprogo, hčerko in sina akademika. Pogreb bo jutri ob 17. na domače pokopališče. Bodi mu lahka zemlja, težko prizadetim svojim naše iskreno sožalje.

Uredba o komasaciji občin objavljena

Beograd, 11. septembra. Današnje službene novine objavljajo uredbo o spajanju občin v dravski banovini, ki je s tem sklopila v veljavo. Po tej uredbi bo v dravski banovini 360 občin, in sicer v srezih: Brežice 16, Celje 17, Črnomelj 7, Dolina Lendava 11, Dvovrgrad 11, Gornji grad 9, Kamnik 18, Kočevje 14, Konjice 7, Kranj 15, arealska izpostava Škofja Loka 9, Krško 19, Laško 8, Litija 14, Ljubljanska okolica 24, Ljubomer 14, Logatec 12, Maribor deeni breg 15, Maribor levji breg 17, Metlika 4, Murska Sobota 19, Novo mesto 16, Ptuj 28, Radovljica 14, Slovenjgradec 9, Šmarje pri Jelšah 16 občin.

Preosnova čl. vlade

Praga, 11. septembra. AA. Med političnimi voditelji se vrše pogajanja. Vse kaže, da bo sedanja vlada ostala. Pri bližnji vladni preosnovi bo šlo samo za izpremembo nekaterih oseb. Dosedanja politika ostane neizpremenjena.

Obletnica bitke ob Marni

Paris, 11. septembra. AA. Pisatelj Andre Salmon, ki se je udeležil kot poročevalec lista »Petit Parisien« proslave 19. obletnice zmage na Marni, piše v svojem listu:

Človek, ki je gledal mimohod teh starih vojakov, mladih nabornikov in majhnih otrok, je moral nehoti pomisliti: Nobene napadne misli, nobenega izziva ni v teh ljudeh. Ničesar ni, kar bi moglo pri komerkoli zbuditi misel na napad. Poglejte te veterane, kako malo jih je v uniformah, in recite, ali ni v vsem njihovem nastopu zgolj izrazita človečanska civilnost? To niso vojaški, ki bi se jim tožilo po vojaških mondurah in ki bi hrepeli po dnevu, ko bodo zopet zadonele bojne fanfare, — ne, to so samo tovariši, ki so preživeli svetovno vojno in so prišli krahit s cvetličami grobove svojih tovarišev, padlih v bitkah. Ko bi hoteli ljudje onkraj meja to razumeti! Ko bi hoteli to francosko realnost razumeti zlasti ljudje iz takih držav, kjer se je razvil agresivni nacionalizem zgolj zaradi strahu novega duha, nastalega iz bede, nezaposelnosti in pomanjkanja vere v mirni razvoj njihove domovine.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 11. septembra. Po vkomu v OUZD je policija razpredla svoje mreže po vsem mestu. Najprej se je zdelo, da bo vlomilec pač težko elopiti na preste, ker so bili pri vkomu opremljeni z rokavici in niso zapustili nobenih sledov. Čez nekaj dni je pa policija prejela obvestilo, da se v bolnici prepeljal mladega fanta, ki se je bil zlomil noge. Fraktura noge je kazala, da je padel fant najmanj par metrov globoko. Ker ni hotel povedati, kje se je poškodoval, se je zdelo to policijski sumljivo. Osumila je fanta sodelovanja pri vkomu v OUZD, kar je bilo tem bolj upravičeno, ker je bil Stefan T., kakor se fant piše, član znane Pračkove vilmske družbe, ki so jo letošnjo pomlad prišli in razgnali ter posamezne člane obsojili.

Zopet je gospodoval velesejem

Veliko zanimanje za veterinarsko razstavo — Kozarček za dinarček — Parfimirani kozli in drugo

Ljubljana, 11. septembra. V soboto zvečer je spodil dežek mešane v postelje z velessejma, kar je bilo prav za prav zelo potrebno, ker se ljubljanci sami ne spomnijo na postelje, ko imamo velessejem. Že od začetka meseca so vse noči v Ljubljani bele. Včeraj jutraj je bilo krmežljivo vreme, kar nas pa ni spravilo iz ravnotežja. Prevladoval je še vedno optimizem, kajti vrata velessejma so bila široko odprta. V mesto je prišlo mnogo deželanov in so bile ulice živahne že jutraj. Na dež niso mislili tudi postarji, ki so prodajali s posebno vsemno tablice za tombolo. Nihče se jim ni mogel izmuzniti, kajti postarji imajo posebno prakso, kako je treba loviti ljudi. Včerajšnja nedelja torej ni bila zaspala, ker je pa bilo mesto najbolj razgibano zaradi velessejma, se moramo pomuditi nekoliko pri njem.

Ob 14. se je začelo polniti velessejmišče tako naglo, kot da so ljudje rasli iz zemlje. Nekateri so upali, da si bodo lažje ogledali razstave, ker ne bo takšne gneče, toda pravilno so bili nabasano polni že zgodaj. Na veterinarski razstavi je bila celo nevarna gneča. Takšnega zanimanja še ni vzbujala na velessejmu nobena razstava. Obiskovalci, tudi preprosti, se zanimajo za vse, za strogo znanstveni del razstave kot za oddelke, ki so določeni predvsem za živinorejo. Znanstveno je tudi, da je zanimanje za veterinarsko razstavo raslo od dne do dne, dočim se navadno ljudje ne zanimajo več tako za razstave po prvih dnevih. Nedvomno je dosegla veterinarska razstava največji uspeh. Če že govorimo o tem, kje so se najbolj odrezali, moramo omeniti tudi najbolj agilen. To pa ob tej priliki niso razstavljali, niti mojstri pod marelami, nego prodajalci čokolade in napolitank. Obiskovalci so konzumirali toliko te suhe robe, da ni čuda, da so tako vneto proučevali na veterinarski razstavi sijajne mazajske recepte. Kdor si jih ni ogledal, naj hiti, ker sicer bo mnogo zamudil. Recepti imajo takšne naslove: »Ta erdeča žužba za božjast mazati«, »Za grizec«, »Za vetre goniti od človeka«, »Za purgacijo ali lekstranjen itd. Torej sami aktualni recepti.

Mnogo premalo pozornosti smo doslej posvečali paviljonu H, namreč drugi polovici, kjer se skoraj vsi obiskovalci zadržujejo najdlje. Pri vratih je Zaletel. Nihče se ne more zaleteti mimo, če ga pa že zanese naprej, ne more zgrešiti kotička »Kriček«, kjer je te dni toliko obiskovalcev spoznalo Dolenjake. Belokranjci pa pravijo, da so posebno na republika in Dolenjskem in da jih ne sme nihče ignorirati. Točijo svoje kaplice po dobro preizkušenem trgovskem reku: Kozarček za dinarček. Sploh je v paviljonih menda vse po dinarčku. Na vseh koncih in krajih kriče: »Samo dinarček! Samo dinarček, dinarček!« in brenči v glavi, v žepu pa zvenjka tudi samo dinarček ter se dolgočasno. Kdo bi mu ne privoščil — pa poseže v žep. Toda ne smete misliti, da tu prodajajo samo čokolado in kaplice. Zelo radi ti tudi postrežejo s kaplicami za kurje in petelinja očesa, ponujajo dragoceno bolgarsko rožno olje, blešče se bižuterija, dame stresa mizica pred krasnimi kočuhit id. Vsaka dama mora tudi priznati, da so izdelki Tatjana Inkiostrijeve, blazinice, zastori, šali itd., krasno barvani po modernih vzorcih, res lepi.

Zelo dobro se je letos postavila tudi naša pletilna industrija, ki je zastopana v paviljonu G. Ne smete misliti, da ljudje obdučujejo v tem paviljonu le dalje ali da se navdušujejo le za razstavo vin. Tudi plete-

nine so tako lepe, da so vsi vsakemu. Napredujemo tudi v tem pogledu, kar se je odrazilo pri pleteninah od leta do leta na velessejmu. Uenjarsko industrijo zastopa zdaj Knaflčeva tovarna iz Kamnika, ki izdeluje lepo usnje še vedno z jameškim strojem. Mizarji bi bili lahko po pravici užaljeni, če bi jim delali reklamce, ker se dobro blago samo hvali, vendar pa moramo povedati, da so krasne mizarske izdelke včeraj hvalili tudi obiskovalci. Kupovali sicer niso mnogo, toda mizarji ne bodo zaradi tega vrgli roke v koruzo. Naši mizarji vztrajajo na velessejmu v tako zvanih najslabših časih — od razstave do razstave.

Da bi se ne zamerili nikomur, bi morali omeniti še parfimirane kozle, ki so doslej tudi poseben uspeh. Kdor jih je obiskal, jih ni mogel pozabiti, ker so ga zasledovali duhovi. Nekateri obiskovalci so se pa še žudili na razstavi cerkveni umetnosti, od kod čudne vonjave. Na tej razstavi edino ni bilo prehude gneče, kar je menda pripisovati vneti nabiralki dinarčkov, ki so se ljudje izogibali v velikem ovinku. Na misijonski razstavi tudi niso mogli prezreti dobro organizirane nabiralne akcije. Toda razkazovalci so izredno prijazni. Ni pa menda lahko zvedeti, ali sta Gandhi in Tagore res indijska bogova, ker sta na razstavi izvršena med najvišja indijska božanstva.

Če hočemo govoriti o senzacijah, ne smemo pozabiti na produkcijo »bosanskega leva«. Stevo Eble je včeraj zopet vlekel po velessejmišču tovarni avtomobil z zobmi. Ljudje so se zanimali mnogo bolj za senzacijo kot prvič. Stevo je imel teče delo, ker so bila tla mokra in je bilo zato tem večje trenje. Opravi je pa svojo nalogo čisto, čeprav je njegov silen trud zdel nekaterim »traparijari«. Kritizirali so namreč, da so otroci pomagali potiskati avtomobil. Toda to je bila le šala, ki Stevu ni nič pomagala, saj so nekateri avtomobil bolj zadrževali kot potiskali. Pri varijetletni predstavi je bil včeraj rekorden prav. Sloves artistov na velessejmu še vedno rase. Včeraj si je ogledalo predstavo več ljudi kot na praznik in po tem bi človek sodil, da je bilo proti večeru še več ljudi na velessejmišču kot v petek.

O Pretnarjevem jadralnem letalu smo že večkrat pisali, vendar ga moramo omeniti tudi pri tej priliki, ker si ga niso še ogledali niti gospodje, ki bi jih moral izdelek nadarjenega Pretnarja še posebno zanimati. Mladi, mnogo obetajoči konstruktor ne more za obudovanjem, ki ga z njim opisujejo obiskovalci lajki, kaj početi. Njegovo delo obdučujejo sicer tudi piloti, ki pa seveda ne morejo kupiti letala in ne dati Pretnarju podpore, da bi z njo vsaj krl strosile. Samo gradivo ga stane okoli 5000 Din. Če vam povemo, da je letalo sestavljeno iz okoli 30.000 sestavnih delov, si boste menda nekoliko predložili, kaj pomeni izdelek 20letnega fanta. Letalo bi si morali vsakega ogledati strokovnjaki, kajti najbrž mislijo, da je izdelek le začetniški poskus. Krila merijo 10 m, nosilna ploskev znaša 15 kvad. metrov, dolžina letala 5,30 m. Letalo se razstavi v 8 delov. Les je fina smrekovina, furnir je iz ameriške breze. Letalo tehta samo 70 kg. Kdo bo podprl idealizem nadarjenega fanta? Vprašanje je tudi, kdaj bo lahko Pretnar kupil platno za krila. Pretnarju je že žare oči v idealizem in navdušenju, neodpušljiv greh bi bil, če bi moral razočaran zavreči velik talent.

Naš zračni promet se lepo razvija

Na rednih progah je letelo do sobote iz Ljubljane in v Ljubljano 225 potnikov — Letalni red

Ljubljana, 11. septembra. Ne moremo se sicer pohvaliti, da smo v zračnem prometu na isti višini, kakor so druge kulturne države, vendar pa lahko mirno gledamo v bodočnost tudi v tem pogledu, saj se naša mlada civilna avijatika hitro in uspešno razvija. V Ljubljani smo komaj dobili težko pričakovano letališče in že se je zračni promet na progah, ki nas veže z zunanjim svetom, razvil tako lepo, da lahko mirno rečemo, da ni daleč čas, ko bo Ljubljana v omrežju zračnih prog pri nas eno prvih mest. V naslednjem navajamo nekaj statističnih podatkov, ki jasno pričajo, kako veliko je tudi pri nas zanimanje za zračni promet in kako radi ljudje letajo.

Na progi Ljubljana-Zagreb smo otvorili zračni promet 28. avgusta. Takoj prvi dan je letelo tja 6 potnikov, nazaj pa ni bilo še nobenega, ker je bila proga kot rečeno, šele otvorjena. 29. avgusta je letelo v Zagreb 5 potnikov, nazaj so se vrnili 4, 30. avgusta tja 5, nazaj 3, 31. avgusta tja 5, nazaj 3. S 1. septembrom se je začel tudi zračni promet na progi Ljubljana-Sušak. Tega dne je letel v Zagreb 1 potnik, na Sušak 3, vrnili so se s Sušaka 3, iz Zagreba 5, 2. avgusta je bilo v Zagreb 5, na Sušak 4 potniki, iz Zagreba 6, s Sušaka 2, 4. septembra v Zagreb 2, na Sušak 5, iz Zagreba 4, s Sušaka 5, 5. septembra v Zagreb 2, na Sušak 6, iz Zagreba 4, s Sušaka 6, 6. septembra v Zagreb 5, na Sušak 6, iz Zagreba 6, s Sušaka 5, 7. septembra v Zagreb 4, na Sušak 8, iz Zagreba 4, s Sušaka 5, 8. sept. v Zagreb 4, na Sušak 8, iz Zagreba 1, s Sušaka 6, 9. septembra v Zagreb 2, na Sušak 3, iz Zagreba 5, s Sušaka 8.

Vseh potnikov je bilo od 20. avgusta do včeraj 9. septembra 225 na rednih progah, v nedeljo 20. avgusta je letelo 100 ljudi, v nedeljo 3. septembra pa 18.

»Aeropute« je določil nov letalni red, ki velja od 7. septembra na vseh progah našega civilnega zračnega prometa in sicer:

PROGA BEOGRAD-ZAGREB
Odhod iz Beograda ob 13.55, prihod v Zagreb ob 15.25, odhod iz Zagreba ob 8.05, prihod v Beograd ob 10.05.

PROGA ZAGREB-LJUBLJANA
Odhod iz Zagreba 16.40, prihod v Ljubljano 17.30, odhod iz Ljubljane 7.00, prihod v Zagreb 7.50. Na obeh progah leta avijon »Potez«.

PROGA ZAGREB-SUŠAK
Odhod iz Zagreba 16.45, prihod na Sušak 17.35, odhod s Sušaka 7.00, prihod v Zagreb ob 7.50.

PROGA LJUBLJANA-SUŠAK
Odhod iz Ljubljane 6.10, prihod na Sušak 6.50, odhod s Sušaka 17.40, prihod v Ljubljano 18.20. Na teh dveh progah leta avijon »Farmanc«.

PROGA BEOGRAD-SKOPLJE
Odhod iz Beograda 14.15, prihod v Skopje 16.45, odhod iz Skoplja 7.15, prihod v Beograd 9.45. Na tej progi leta avijon »Potez«.

TARIFA
Iz Zagreba v Beograd Din 440, od Zagreba do Ljubljane Din 180, od Zagreba do Sušaka Din 250, od Ljubljane do Sušaka Din 180, iz Beograda do Skoplja Din 400.

Jama in njeni prebivalci

Ljubljana, 11. septembra. »Slovenski Narod« nam je 9. t. m. poročal o zgraditvi nove šole in o odstranitvi barak iz mestne gramoznice. To pa je za nas uboge jamarje hud udarec, ker nismo polji, da bi nosili na hrbtu svoje hišice in z njimi lahko kar izginiti. Vse, kar smo v življenju prislužili z žuljavimi rokami, smo vzdali v naše barake v nadi, da bomo pod lastno streho in nikomur v nadlego.

Stanovanjska kriza nas je privedla v jama in ker nam je bilo rečeno, da si moramo zgraditi čedna stanovanja z lesenimi ograjami, smo to storili vsak po svojih močeh ne vede, da bo naš trud in stanovanje za tako kratek čas. Mrgo je boljše zgraenih hišic, ki so stale 20 do 45.000 Din v katerih žive pošteni ljudje, pridni delavci, prav Slovenci in državljani, mnogi že sivolasi, katerim nihče ne more očitati nepoštenosti. Mestni magistrat bi moral imeti malo več obzira do teh ljudi, ki so toliko moči in denarja žrtvovali za svoje stanovanje.

Sedaj so tri t. m. na naj to vse izgine? Kdo bo nosil vse te stroške? Kam naj gremo z otroci, ko pa posestnik ne mara družin z otroci in ko nimamo zaslužka,

da bi plačevali tako visoke najemnine? Mrgo nas je brezposelnih, mnogo pa že ostarelih, ki nimamo drugega kot lastno streho, ki smo si jo z lastnimi rokami prislužili v času, ko smo bili še dela zmorni. Sedaj pa naj se nam vse uniči in to na željo nekaterih posestnikov, ki nas črtijo kot trn v peti. Res je, da smo dobili dovoljenje graditi hiše za nedoločen čas, ali v takem primeru bi moral ta nedoločen čas trajati 15 do 20 let, ker to ni igrača in gospodje dobro razumejo, da se stavbe ne podirajo po treh letih. Vsakdo mora priznati, da bi se s tem napravila ubogemu ljudstvu krivica in bi bilo s tem popolnoma uničenih okoli 60 družin, ki ne morejo stanovati pod milim nebom. Prej bi nam morali povedati, da naj si napravimo samo točko, da bomo pod streho, ker bo samo za tri leta, če pa govoriti: »Napravite trdnino čedno.«

Ni nismo proti temu, da se sezida šola, ker je ista res potrebna za božigradski okraj toda prostor bi se našel morda kje drugje, ali pa naj bi se nam pomagalo z odkupninami.

Pripomočimo, da je v mestu še dosti starih barak in stanujejo v njih celo tujci (ne naši državljani) n. pr. barake na Masarykovi cesti in v Šiški pred šolo.

Prizadeti.

Izid glasovanja o Madonah

Ljubljana, 11. septembra.

Vedno govorimo, da se naša javnost ne zanima za umetnost, na velessejmu smo pa dan za dan morali občudovati množice, ki so se gnetle v razstavi slovenskih Madon, čeprav je bilo treba plačati vstopnico, ki je bila obenem glasovalnica. Če bi bili obiskovalci brez zanimanja ogledovali slike, bi bili glasovnice metali proč, tako je bilo pa polno debat, katera slika je najlepša, in za bojkot za glasovnice je bil sinoči do vrha poln. Izid glasovanja je poučil tiste pesimiste, ki trde, da naša publika o umetnosti ničesar ne razume, da ima naša javnost v resnici prav dober okus ter prav visoko pojmovanje o umetnosti. Ponosni smo lahko na tak nivo naše estetske kulture.

Najširši sloji in takorekto ves narod je prisodil prvo nagrado sliki »Pred žalostno Materjo božjo«, delu prof. Ivana Vavpotiča. Gotovo se spominjate te mojstrovine, ki predstavlja staro ženo, ko moli pred starim kipom Matere božje. Motiv je natančno vzet iz življenja in sicer je mojster Vavpotič slikal ta prizor v ubožnici v Škofji Loki. Prav tako navadno sodimo, da se naš narod ne zanima za plastiko in da ima mnogo raje slike, vendar je pa plebiscit pokazal, da temu ni tako, ker so obiskovalci prisodili drugo nagrado »Brezmadežnici«, prekrasni sliki Toneta Kralja. V resnici je ta kip najboljša plastika na vsej razstavi, a razveseljivo je tudi, da je z glasovanjem nagrado izrazilo delo moderne umetnosti. Tudi tretjo nagrado je dobila najmodernejša umetnost z vedro Madono Olafa Globičnika zagorelo slovensko dekle! Veseli smo radi in zdravi smo tudi in celo hudo moderni! Človek bi rekel, da je pri tej nagradi odločilo veselje do živahnih barv, vendar pa tudi to ne drži, saj je četrto nagrado dobila brezbarvna risba Toneta Kralja »Madona pod križem«. Torej tudi zelo resni in globoki smo, kadar sodimo o umetnosti. Na petem mestu je »Madona rudarjeva«, zelo občudovano delo Ivana Vavpotiča, a šesto nagrado je dobil Maksim Galspi za svojo »Madono z vencem«.

Cestitamo nagranim umetnikom, še z večjim veseljem pa glasovalcem, ki so tako manifestantno dokazali izredno visoko nivo estetske kulture našega naroda!

Gasilska tombola v Kranju

Kranj, 11. septembra

Včeraj je nepregledna množica zalila Kranj. Ni bila proslava ali kak političen shod, le Fortuna je vabila ljudi, polne upov in pričakovanj. Stara gorenska metropola, drugače tako mirna, je kar zalivala. Že ob 1/3 popoldne so bile vse ceste, vođeče v Kranj, polne ljudi, pešcev in kolesarjev iz bližnje okolice, a vlaki iz Ljubljane in Jesenic ter številni avtobusi so pripeljali na veliko tombolo ljudi iz vse Gorenjske. Ob 15. je bil Glavni trg že nabito poln okoli izklicovalnega odra in strokovnjaki trdijo, da se je nabralo vsega 8000 iskalec sreče. Dasi se je pričel nekoliko zakasnili, se tisočglava množica ni vznemirjala in dolgočasila, saj jo je do pričetka zabavala novostanovljena godba na pihala s prijetnimi poskočnicami. Končno je zadonel klic: »Tombola se prične!« Napeto pričakovanje in pripravljanje tablic. Dve številki se izkličejo in še tretja, pa so ambe, 170 po številu, pri kraju. In zopet par števil, pa so izžrebane terne, 134 po številu. Kmalu je izžrebanih tudi 51 kvatern. Napetost narašča. Sedaj pride na vrsto 36 činkvinov. Le malo je srečnikov, vsa ostala množica pa nervozna zatrepeta, ko pride na vrsto boj za 8 glavnih dobikov. Številke se hitreje izkličujejo, odločitev se bliža. Sem in tja zakriči kdo »tombola!«, toda množica se brž pomiri, ko vidi, da je bila le šala. Še par števil, naenkrat pa množico onemi, kajti prve srečnice se vzpenjajo na oder. Smeš v množici, ker par jih je moralo oditi praznih. Toda nove prihajajo in prav kmalu je izžreban zadnji, osmi dobitek. Do sedaj onemela množica vztrepeče, zavalovi. Tablice lete po zraku, kriki, smeh, glasna presoja in množica se razhaja.

Takole so bili razdeljeni glavni dobiki: 10.000 Din v gotovini je dobila Ana Pristov, uslužbenka v Kranju; spalno opremo Krajnik Marica iz Škofje Loke, delavka; moško kolo je dobila služkinja Burger Rezi; otroško kolo Kajbič Alojz, delavec iz Trzica; 1400 komadov opeke pa Aleš Angela, delavka iz Brega pri Kranju; kotel za žganjkuho Košnjek Valentin, kmetov. sin iz Strahinja; velik kos krupon usnja in vrečo moke šivilja Kosič Ana iz Kranja; žensko kolo pa delavka Kalan Leopoldina iz Dorfarjev. — Ka-

kor je razvidno, je sreča izbrala med potrebnimi res najpotrebnejše. Tako izpolnjuje kranjsko Gasilsko društvo s svojo tradicionalno veliko tombolo poleg tega, da sebi pribavi potrebna sredstva, tudi važno socialno nalogo in to po vsej Gorenjski.

Šiškarji so se odlikovali

Ljubljana, 11. septembra.

Vsa naša sokolska društva so dostojno proslavila prestolonaslednikov rojstni dan in za njimi ni zaostalo društvo Sokol Ljubljana-Šiška, ki je priredilo v petek večerni telednevni nastop, v soboto zvečer pa vzporedno pretresljivo, globoko Raynalo dramo »Grob neznanega vojaka«. Šiškarji so se odlikovali pri proslavi baš s tem, da so izbrali za njo tako pomembno dramo, ki je živa, močna obsodba vojne in ki je ožarjena s silnim človekoljubjem. S tem so tudi dokazali, da je sokolska organizacija miroljubna in da sloni na plemenitih, človeških osnovah.

Prostorna lepa dvorana novega šišenskega doma je bila polna. Šišenski Sokol ima mnogo prijateljev. Pred predstavo je naslovil na zbrane društveni starosta br. Dolinšek nekaj toplih besed. Dejal je, da proslavlja društvo hkrati s proslavo prestolonaslednikovega rojstnega dne tudi obletnico otvoritve svojega doma. Otvoritev je bil pokrovitelj prestolonaslednik, zato je povsem razumljivo, da obhajajo lep domač praznik s proslavo prestolonaslednikovega rojstnega dne. Govornik je pozdravil goste, člane mariborskega gledališča, brata Koviča in gdč. Kralova.

Drama je povsem uspešna; vzporeditev je bila nedvomno v umetnostnem pogledu dogodek. Društvo je z njo na najlepši način otvorilo svoj oder. Koviča, ki sta Šiškarja in člana bivšega šišenskega dramatskega odseka, sta se predstavila starim znancem kot prava umetnika. Pa tudi gdč. Kralova se je odlikovala s močno, res živo igro. Vsi trije igralci so tvorili skladno enoto in nam pokazali močno doživljeno igro, ki se je morala dojmiti vsakega. Dramatik je zgradil močno, človeško dramo iz nešteti psiholoških elementov, ki v vseh stopnjah izražajo skalo globokih čustev, vso dramo človeške srca, od čustva omame, sreče do dna neizprosne obupa. Vojna je dejstvo, strašen oklep resničnosti, ki v njem ječi človek, umirajoč v obupu ter resignaciji. Od časa do časa se pa dvigne človek sredi tega pekla, pozvilen od upanja, od zadnje iskric vere v dobro, v zmago ljubezni. Včasih se tudi kdo iztrga iz pekla, da ujame zadnji žarek trenutne sreče, da se z raztrganim srcem poslovi od vsega, kar mu je najdražje — poslovi za vedno v slutnji smrti. Sleherni, ki ni zamoril v sebi pravega človeškega bistra, mora spoznati ob tako razkriti, ranjeni človeški notranjosti, da je vsaka vojna greh proti človeštvu in da je vsaka vojna proti bratom, kot pravi dramatik.

Vse te otenke bolečine, trenutne radosti, silnega obupa, smrtno groze, tragedije očetov, drame žena — vse to, kar je nanizano v silni drami, kakršnih ni mnogo, so morali doživeti in prikazati trije igralci in prikazali so res močno. Med tedalci je bilo precej preprostih ljudi in inteligence; mnogi so polnih oči solz sledili igri in ko je bil že konec, so sedeli še trenutke globoko presunjeni.

Srečni smo, da smo videli tako lepo igro in tako močno dramo. Če bo šišenski orkestral nadaljeval tako lepo svoje delo, bomo lahko ponosni nanj.

Nenadna smrt

Poljčane, 10. septembra.

Družina Florjanova iz Sp. Poljčan pač ni slutila, da bo tako nenadoma izgubila svojega družinskega očeta.

Zdaj pokojni Franc Florjan je šel na praznik še čil in zdrav s svojo ženo na žegnanje k romarski cerkvi na Ljubljeno pri Poljčanah. V dobrem razpoloženju — saj je bil krasen dan — sta se vračala z ženo popoldne proti domu. Spotoma se je Florjan ustavil pri sosedu, kamor bi za njim prišla tudi žena, potem ko bi ooma pogledala, če je vse v redu. Toda še predno je prišla domov, so ji že sporočili grozno vest, da njen mož, ki sta bila še pred nekaj minutami skupaj — umira. Skoro neverjetna vest se je izkazala žal prekmalu za resnično. Ko se je namreč Florjan, hoteč na obisk k sosedu, vzpenjal po stopnicah, mu je nenadoma postalo slabo, da se omahnil in padel vznak ter nezavesten obležal. Zadel ga je na poti k sosedu možganska kap in je kmalu umrl. Pri padcu je dobil tudi neznatno zunanje poškodbe.

Mož je bil res v 70. letu, a drugače še čvrst, saj je še vsitno opravljal svojo aktivno železniško službo. Ravno to zimo je nameraval stopiti v zasluženi pokoj, a mu je višja sila namenila drugače. Naj zdaj svoj večni pokoj mirno uživa!

Smrtna nesreča

Bukovica, 10. septembra.

Bilo je na praznik popoldne, ko se je velika množica prijateljev in znancev iz Selške doline poslavljala na poslednji poti od priljubljene rojake Alojzija Rihtaršiča, ki ga je pahnila nemila usoda v cvetu mladosti v naročje bele žene. Dan pred praznikom je čital Rihtaršič v svoji hiši »Lovec«, ko ga je premotilo hudo lajanje neznanega psa onstran Selšice. Lovec, kakor je Rihtaršič bil, je zvalila žival na prosto. Pločaj je hitro pregledal. Pes je podil pred seboj dve srni, ki sta nameravali preko Selšice. Ena bi morala na begu tik mimo Rihtaršičeve hiše, in tako je lovec upal dobiti jo pod strel. Stekel je v hišo svojega brata, oddaljeno za streljaj od njegove in vzel tam svojo puško, da bi srno ustrelil. Toda usoda je hotela drugače. Rihtaršiča je zaustavljala domača pes, ki se nikakor ni hotel pomiriti.

Da žival vendarle ukroti, jo je potisnil s kopitom puške v pasjo hišico. Pri tem pa je bil toliko ne previden, da je imel cev puške obrnjeno naravnost proti sebi.

Cim je namreč pes udaril, se je puška sprožila in naboj je udaril v trebuh nesrečnega mladčnika, ki se je takoj zgrudil. Nobene pomoči ni bilo, Rihtaršič je po kratkem trpljenju izdihnil. Smrt nesrečnega mladčnika, je vzbudila splošno sočutje s prizadetimi. Vse je pomilovalo njegovo tragično usodo, ki je iztrgala Bukovčanom mirnega, priključnega in naprednega Lojzeta, po poklicu loveškega čuvaja in starega komaj 30 let.

Beležnica

Koledar.

Danes: Ponedeljek, 11. septembra katoličani: Slaven, Prot. in Hiljaci, Erna d. pravoslavni 29. avgusta.

Današnje prireditve.

Kino Matiča: Pesem zate.

Kino Ideal: Strah pustinja.

Kino Šiška: Čarlična podvezica.

Dežurne lekarne.

Danes: Mr. Bohinec, Rimska cesta 24, dr. Kmet, Tyrševa cesta 41 in Leustek, Resljeva cesta 1.

Izped sita

in rešeta

Tuji jeziki so nam oči, ki z njimi gledamo in vidimo tuj svet. Le škoda, da naša mladina po večini teh prepovednih oči nima. Pa ne samo tujih, niti svojega materinega jezika ne zna več dobro. Starim bi človek še ne zameril, saj so bili večinoma v nemških šolah, a mladina ne more spustiti, da se na tem vsem polju tako slabo pripravlja na bodočnost. Pa tudi grdo je zanemarjati in pačiti naš jezik, ki je lep dovolj, da je vreden malo več ljubezni in spoštovanja.

Samo en primer: »Tudi se vrtilo tekom dneva na stezi številna razstavljanja obstoječih skulpturalnih masov.« Pojdite v zadnjo gorsko vas k našemu kmetu in ponovite vprico njega to jezikovno spakredalo, pa se vam bo moral smejati. On bi povedal to bolj po domače, dejal bi, da na stezi čez dan ali podnevi večkrat razstreljuje skale. Inteligent mora seveda pokazati svojo modrost v tem, da govori o skulpturalnih masivih in da vrši razstreljevanja. Na velessejmu so nas zabavali Havajci, ki niso dosti bolj počili našega lepega jezika. Ali nas res ni nič stram?

Predavanje v Jakopičevem paviljonu

Ljubljana, 11. septembra.

Na velessejmu imamo kar dve umetnostni razstavi in polno umetnostne občutje, a obenem z velessejmom je bila odprta še tretja umetnostna razstava v Jakopičevem paviljonu. Ker bomo o tej razstavi že pisali, omenjamo za danes le to, da je največja in tudi med najzanimivejšimi, kar smo jih videli zadnja leta, saj nje razstavlja 23 slovenskih umetnikov blizu 200 svojih slik, kipov in grafik. Senzacija na tej razstavi je Hinko Smrekar, ki se nam je pokazal spet v svoji moči z velikim ciklom »Zrcalo svet«. Kar 30 najboljših Smrekarjev je v tem impozantnem ciklu! Tudi obisk te razstave je prav razveseljivo dober, saj permanentna vstopnica stane le 10 Din, da z njo lahko greš v razstavo kolikorrat hočeš, in če si srečen, dobiš lahko s to vstopnico še kako umetnino, ko bodo številke vstopnic izžrebane.

Včeraj je bila razstava tako polna, da je bil Jakopičev paviljon skoraj premahnen. Mladi umetnostni zgodovinar prof. dr. Fran Šijanec je predaval o umetnosti sploh, zlasti pa o razvoju slovenske umetnosti in o naših umetnikih z ozirom na razstavo. Že s svojimi spisi iz umetnostne zgodovine je predavatelj pokazal, da je vsestransko podkovan, zlasti se je pa izkazal včeraj tudi kot odličen poznavalec moderne umetnosti. Uvodoma je govoril o propagandi za slovensko umetnost in o pomoči umetnikov. Prilagoditi se moramo duhu časa brez škode za resnično kvaliteto dela. Ker je na razstavi zastopana polovica slovenskih umetnikov, se dajo na njej že razbrati gotove osnovne poteze sodobnega slovenskega dela. Obirno je dr. Šijanec nadalje govoril o impresionizmu in o razviku slovenske umetnosti po tej veliki dobi. Prav interesantno in globoko je razpravljal o karakteristkah posameznih struj in preganuto karakteriziral pomen posameznih umetnikov. Kar se tiče drugega dela njegovih izjav, namreč globoko razprave o splošnih smernicah razvoja naše umetnosti, zlasti pa o glavnih vzrokih zastojanja naše umetnosti ter o perspektivi v bodočnosti, je bilo predavanje tako interesantno, da bi bila velika škoda, če bi ga dr. Šijanec ne objavil.

Ze v uvodu smo omenili, da je bil pri predavanju Jakopičev paviljon poln, obisk je pa tudi dokazal, da je pri nas za umetnost mnogo več zanimanja, kakor splošno sodimo. Pazen umetnikov se je namreč predavanja udeležilo občinstvo iz vseh slojev, v velikem številu so bili pa predvsem zastopani trgovski in sploh gospodarski krogi, da upravičeno upamo na boljšo bodočnost slovenskih umetnikov.

Naše gledališče

DRAMA.

Začetek ob 20. uri.

Četrtek, 14. septembra: Komedija zmešnjav. Premijera. Izven.

Petek, 15. septembra: Zaprtro.

Otvoritev dramske sezone 1933/34 bo v četrtek 14. t. m. s vzporeditvijo predstave Shakespearejeve veseloigre »Komedija zmešnjav« v prevodu Otona Zupaniča. Ena najbolj efektivnih Shakespearejevih del je zreziral prof. Osič Sest. Glavne vloge so v rokah gos

DANES JE ŠE ČAS — JUTRI BO PREPOZNO!

Na splošno željo gostuje

JAN KIEPURA

ŠE DANES v nepozabnem filmu

„PESEM ZA TEBE“

Predstave ob 4., 1/8 in 1/10

v ELITNEM KINU MATICI

Dnevne vesti

— Iz finančne službe. Napredovali so pomožni knjigovodje IX. pol. skupine Pele Stanko in Plestenjak Anton za knjigovodje VIII. pol. skupine. Premesteni so h glavni carinarici v Ljubljani: car. kontrolor VII. pol. skupine Tukanovič Ljubomir od glavne carinarice v Novem Sadu na prosojno; gl. carinski skladiščnik VII. pol. skupine Djordjevič Tasa od glavne carinarice v Mariboru po potrebi službe. V glavni carinarici v Mariboru car. kontrolor VII. pol. skupine Radić Josip od gl. carinarice v Ljubljani po potrebi službe. K carinarici I. reda v Radgoni carinski kontrolor VII. pol. skupine Pavlovič Dragoljub od gl. carinarice v Zagrebu po potrebi službe. H glavni carinarici na Sušaku višji car. inspektor VI. pol. skupine Pipa Alojz od gl. carinarice v Mariboru po potrebi službe.

— Prošnja direktorjem srednjih šol. V soboto se je v »Slov. Narod« med dnevnimi vestmi razmotrivala petična uredba glede obiska srednjih šol onih dijakov, ki se vozijo z dežele dnevno v šolo. Dasi je predmetna pojasnitev in prošnja prizadetih staršev upravičena, bi bilo pripomniti še nekaj glede vožnje same. Zaradi pomanjkanja prostora se je uvedel na srednjih šolah popoldanski pouk za I. in II. razred. Zaradi slabih opoldanskih vlakovnih zvez morajo otroci že z jutranjimi vlaki od doma, medtem, ko se vrši pouk leže popoldne. V zimskem polletju morajo otroci v poznem mraku iz Ljubljane na kolodvor, se vračajo z večernimi vlaki domov in izgube s priranim prihodom v Ljubljano 3 do 4 ure časa na učenju. Navedena uredba veli, da se zunanji učenci, ki imajo dva šolska leta v napredku, odslovo z zavoda. Računajoč tako z izgubljenim časom in nastalimi stroški pred začetkom dnevnega opoldanskega pouka, je pač jasno, da ostane dijaku za učenje le pih čas in posledica bi se pokazala v slabih redih. G. direktorje srednjih šol prosijo prizadeti starši, naj blagovolijo temu zlu od pomoči s tem, da se uvede za mlajše vozeče se dijakle I. in II. razreda vsaj po eden razred z dopolnjenim poukom, da je otrokom omogočeno voziti se podnevi v šolo in domov in da morejo porabiti popoldanski čas za izdatno učenje.

— Svečana posvetitev hiše Stefana Vuka Karadžića. 17. t. m. bo v Trstici v Podrinju svečana posvetitev hiše Stefana Vuka Karadžića, ki ji bodo prisostvovali delegacije kulturnih in nacionalnih društev iz vse države. Udeležence proslave bodo imeli na državnih železniških postojah. Na odhodni postaji kupijo celozvojni listek, ki bo veljal s potrdilom o udeležbi tudi za povratek. Vozne olajšave veljajo od 13 do 21. t. m.

JUTRI PREMIERA!

Scampolo

ELITNI KINO MATICA

— Mednarodni kongres železničarjev. Včeraj se je pričel v Beogradu mednarodni kongres železničarjev abstinentov. Na kongresu so zastopali poleg Jugoslavije delegati Avstrije, Bolgarije, Danske, Nemčije, Estonke, Finske, Francije, Holandske, Italije, Madžarske, Norveške, Češkoslovaške in Švedske. S kongresa je bila poslana pozdravna brzojavka Nj. Vel. kralju in kongres je pozdravil tudi kraljev zastopnik polkovnik Stojanovič. Prvi dan kongresa je bil namenjen večinoma pozdravom in otvoritvenim govorom. Danes se kongres nadaljuje. Predsedstvo kongresa je prejelo iz Anglije pozdravno brzojavko v imenu 35.000 železničarjev.

— Kongres lekarniških sodručnikov. Včeraj so se zbrali v Beogradu na kongresu lekarniški sodručniki in razpravljali so o svojih stanovitnih zadevah. Poedini delegati so opozarjali na pomanjkljivosti v zakonskih določbah, posebna pozornost je bila pa posvečena vprašanju delovnega časa in zavarovanja lekarniških sodručnikov. V resoluciji se zahteva svoboden sistem otvarjanja lekarn, uredba o pokojninskem zavarovanju, več drugih uredb in pravilnikov ter skrajšanje delovnega časa lekarniških sodručnikov.

— Izreden popust na švicarskih železnih. Švicarske železnice so sklenile podaljšati veljavnost izrednega 30 odstotnega popusta na železnice od 30. septembra, in sicer tako, da mora prekoračiti potnik švicarsko mejo najkasneje do 30. t. m. vrača se pa lahko pozneje.

— Izlet Slovencev v Zagreb. Včeraj dopoldne je prišlo v Zagreb okoli 400 Slovencev, večinoma iz okolice Ljubljane. Prišli so obiskat zagrebške Slovence, ki jih je okoli 15.000. S seboj so imeli dve veliki zastavi. V povorki so odšli s kolodvorov naravnost v katedralo, kjer so bili pri maši, potem so si pa ogledali mesto in zagrebški veleselem, a zvečer so se vrnili domov.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo lepo in toplo vreme. Včeraj je deževalo v Ljubljani, Zagrebu in Splitu. Pa tudi drugod se je vreme večinoma kisalo. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 27, v Beogradu 22,7, v Zagrebu 18,8, v Mariboru 17,8, v Ljubljani 16,5. Davi je kazal barometer v Ljubljani 771,8, temperatura je znašala 9,3.

— V Zagrebu se je ubil pijan Slovenec. V soboto ponoči se je ubil v Zagrebu vrtar tovarne Kaštel Josip Kuntarič, rojen l. 1864. Na Pristavi pri Krškem. Sprva je bila njegova smrt zagonetna, ker so mislili, da gre za zočn, pa je policija kmalu dognala, da gre za smrtno nesrečo. Kuntarič je bil pijan in okrog polnoči, ko se je vračal z naše pesmi, a nikjer ni bil imenovan. niti

veselice, je padel v 2 m globok betoniran kanal. Preden so prišli ponj z rešilnim avtom, je izdihnil. Popoln je s svojimi prijatelji, bilo jih je 12, in poplil se nad 50 litrov vina. Ni torej čuda, da nas poznajo Hrvači kot velike prijatelje dobre kapljice.

Bebeli ljudje dosežajo z vestno uporabo naravne »Franz Josefov« grenčice izdatno izboljšanje črevesa brez vsakega napora. Mnogoštevilna poročila zdravnikov-strokovnjakov potrjujejo, da so tudi oni, ki bolehalo na ledvicah, protinu, revmatizmu, kamenih in sladkorni bolezni zelo zadovoljni z učinkom »Franz Josefov« vode. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

Iz Ljubljane

—lj Regulacija Vodmatskega trga. Tudi vzhodnega dela mesta ne zanemarjajo. Tam je sicer manj prometa, ulice in uličice so bolj skrite, zato je tu in tam še »po domače«. Po nekaterih cestah rase trava in pravi hodniki sploh ni. Vaski je bil tudi Vodmatski trg. Na njem so le nizki hišice, o trgu samem na sebi pa prav za prav ni govora, ker je le majhno cestno križišče. Toda ne gre za ime. In zdaj bodo ljudje lahko ponosni po svoje tudi na ta »trg«, saj so ga že dni mestni delavci regulirali. Ob hišah so zidali lepi hodniki, cestnice, je zraslo in ob hišah ne rase več plevel. Trg so tudi kanalizirali. Kanalizacijska dela bodo tudi opravili v Bohoričevi ulici. Vzhodni del mesta so začeli kanalizirati zaradi tega, ker so morali izpolniti kanalizacijo na Zaloški cesti zaradi tramvaja. Še letos bodo namreč obnovili staro tramvajsko progo tudi na Zaloški cesti in položili še en tir. Zato pa morajo prei končati kanalizacijska dela, ker bi pozneje težko prekopavali cesto.

— Na našem trgu je še dalje več grozja. Po večini dobivamo grozdje iz Dalmacije. Danes so prodajali črno že po 5 Din kg. Če računamo prevoz, grozdje še ni preveč drago. Dobro bi pa bilo, da bi bil naš trg založen tudi z domačim grozjem, belokranjskim in štajerskim, ki ga je mnogo premalo v primeru z dalmatinskim in smederovskim. Grozdje cenijo meščani čedalje bolj kot dobro hranivo. Propaganda za grozdje je pa potrebna tudi zaradi tega, ker alkohol gosposode čedalje bolj poglobljuje, a kljub temu preživlja vinogradništvo hudo krizo. Treba bo pokreniti v tem pogledu velikopotezno akcijo pri vinogradnikih in konzumentih. Vinogradnike je treba prepričati, da je boljše, če prodajo grozdje, kot če ga predelajo v vino, ki ga ne morejo prodati. Toda nuditi bi jim morali tudi možnost, da bodo lahko prodali grozdje. Dobra propaganda za naše grozdje bo pa nedvomno, če bomo začeli z njim zalagati trg, ker bodo konzumenti sprevideali, da je domače grozdje lepše, pa tudi boljše. Za to je pa treba seveda organizacije.

—lj Ljubljanično dno je zbetonirano že do šentpeterskega mostu. Do konca bo zbetonirano najbrž že ta teden, če jih ne bo za držvalo slabo vreme. Delo je šlo zadnje čase zelo urno od rok. Vreme je pa tudi bilo ugodno, le enkrat se je pri nalivu nateklo precej vode v zaprti del struge, a so jo kmalu izbrali. Delo bi moralo biti končano do 20. septembra in tudi bo. Če bi pa ne bilo, bi morali itak vpoštevati višjo silo, spomladansko deževje, ki je delo zelo zahtevalo.

—lj Umrli so v Ljubljani od 1. do 7. septembra. Komatar Jožef, 42 let, sodar Vidovdanska c. 9; Jožec Tekla, roj. Ahn, 66 let, poštna uradnica v p. Gosposka ul. 10/1; Vrhovec Ivana, 58 let, slušni nja, Japljeva ul. 2; Gerbec Anton, 26 let, pripravnik mestne kontrole, Kobariška ul. 58; Bernik Frančiška, 71 let, zasebni ca, Celovška c. 63; Regnard Edvard, 71 let, trgovec, Ulica stare pravde 2; Rocce Karolina, roj. Mazzarotti, 67 let, Sv. Petra c. 24. — V Ljubljanski bolnici umrli: Na ntu Gvido, 10 let, sin Aninjarja, Čebence 33; Doč Ana, 2 meseca, hči trgovke, Gre gorčičeva ul. 4; Hren Marija, 60 let, perica, Štepanja vas 52; Okorn Matevž, 52 let, posestnik, Brdo 8 pri Radovljici; Kopač Jerica, 66 let, zasebnica, Tržič; Bučar Ana, 66 let, vrtkarija, Vel. Mlačovo 21; Ostrovska Franc, 8 let, sin delavca, Prim. skova 94; Simčič Anton, 1 mesec, sin postrežnice, Aškerčeva ul. 1; Pavlič Frančiška, 38 let, žena posestnika, Rovte 7.

—lj Prodaja zarubljenih predmetov. Davčna uprava Ljubljana-okolica razglasa prodajo zaradi davčnih zaostankov zarubljenih predmetov na dan 16. sept. t. l. od 8 do 12 ure v mestni baraki, Jegličeva cesta 10. Na prodaj bo razno pohištvo, šivalni stroji, kolesa, motorna kolesa, obleka, gramofoni t. d.

—lj Završanov kvartet vsakdo pozna in vsakdo tudi ve, da je ta kvartet tisti, ki slovensko pesem, naj bo moderna ali stara, tako zapoje, kakor si jo vsakdo zamislija, da je najpopolnejša. Završanov kvartet je slovensko pesem v tako najpopolnejši obliki populariziral pri nas in ji priboril sloves tudi med najbolj kritičnimi tujci. Prepeva kakor slavec iz notranje potrebe in iz srca, zato pa njegova pesem tudi seže v srce. Završanov kvartet je čudodelen in povsod pričujoč, zlasti pa tam, kjer je treba peti zastopni. Obenem je tudi samo ob sebi umevno, da Završan poje povsod, kjer je prilazno in prijetno. Ker je pa to umevno samo po sebi, zato je že dosti, če povemo, da so lepo zapeli, pri tem pa njegovega imena niti več ne imenujemo. Tudi na družabnem večeru mestnih uslužbencev v četrtki zvečer je poslušalce očaral Završanov kvartet, da so bili poslušalci kar zamaknjeni s sladkobo naše pesmi, a nikjer ni bil imenovan. niti

pohvaljen. Tako se mu večkrat zgodi, pa vendar naj mu ne bo hudo, saj ve povest o Polikratovem prstanu. Če pri njem s pesmijo vedno gre srečno in gladko, lahko pozabi tudi na to svojo malo smolo.

—lj Gledališki abonma za sezono 1933-34 se sprejema še do srede popoldne v veži dramskega gledališča, in sicer od 9. do 12. in od 15. do 17. ure. Stalni abonma četrtlet je skoro popolnoma zaseden, ravno tako tudi Sreda. Na razpolago so pa še lože in vsi sedeži v abonmajih A in B. Vabimo k podpisu abonmaja.

Iz življenja ameriških Slovencev

Žrtve banditskega napada — Lastnega otroka zadavil — Smrtne nesreče in novi grobovi

Boj ameriških oblasti proti tihotapcem, banditom in silno sodrgo je brezuspešen. Najbolj drakonične obsojbe in niti smrtna kazen jih ne ustrahujejo. Nasprotno; roparski napadi in umori se množijo. V tem pogledu prednjači Chicago, ki ga banditi najbolj terorizirajo. Žrtve čikaških banditov je postal nedavno tudi 45-letni Anton Gazdič. Pred njegovo bencinsko postajo sta se ustavila dva črnca, ter zahtevala več litrov bencina. Ko je začel točiti bencin, sta dvignila samokrese in zahtevala, naj jima izroči ves denar. Ker se je Gazdič uprl, sta ga ustrelila in pobegnila. Gazdič je v bolnici umrl.

V kraju Henryetta, država Oklahama, je podlegel z nožem zadanim ranam 43-letni Alojzij Stružel, doma iz Nove vasi pri Logatu. V prepričju ga je neki Američan sunil z nožem v trebuh. Pokojni je živel v Ameriki 25 let.

Policija v San Franciscu je aretirala Franca Fabijana mlajšega, ker ga je osu-mila umora lastnega otroka. Fabijan je pri zaslišanju priznal, da je res zadavil otroka, ker se je rodil s spačnim obrazom. Ker moč najbrž ni pri zdravi pameti, so ga začasno proti kavčji izpustili.

V Exportu je šel 14. avgusta zdrav na delo v rudnik rojak Anton Jaketič. Med delom se je pa utrgala piast premoga in ga zasula. Čez dve uri so ga odkopali. Bil je še živ, toda pol ure pozneje je umrl. Pokojni je bil star 68 let, rojen je bil v vasi Zilje pri Vinici. Tu v domačem kraju žaluje za njim več otrok.

Huda prometna nesreča se je pripetila v kraju Gary država Indiana. Brzovlak je zavozil v osebni avtomobil, s katerim so se vračali 46-letni Tunkovič, njegov

—lj »Krka«, vabi vse svoje člane in prijatelje, ki bi se zanimali za skupne kogizške večere, na sestanek v torek zvečer ob pol 9. pri Mikliču, soba 40. Na poznejše prijave se ne bomo mogli ozirati.

—lj Christofov zavod, Ljubljana znana najstarejša privatna trgovska šola, vpisuje dnevno le še tekoči mesec na Dobrebranski cesti 15. — Vpisnina 30 Din, mesečna šolnina 120 Din, revni popust. — Šolsko leto 2. oktobra. Zahtevajte pro-spekt.

21-letni sin Matija in Robert Cuga. Lokomotiva je avtomobil popolnoma razbila. Vsi trije potniki so bili ubiti. Družba se je vračala s farme kjer so kupili prešička za proslavo rojstnega dne. Tudi prešiček je bil ubit.

V kraju New Waterford, Kanada, je 12. avgusta avtomobil do smrti povozil 23-letnega Hermana Hajdekampa. Fant je stal na cesti ob svojem avtomobilu in ga popravljal, ko je nenadoma treščil vanj trug avtomobil in ga ubil. Hajdekampovo rodbino zasleduje nenavadna nesreča; pred šestimi leti je bil ubit fantov oče v rudniku. Za mladeničem žalujejo mati in dva brata.

V clevalandski mestni bolnici je po daljši bolezni umrl 54-letni Alojzij Pečjak. Pokojni je bil doma iz Smihela, zapusti, je ženo in tri sime. — V Clevalandu je po dolgi in mučni bolezni preminul Josip Ahlin, p. d. Duša, star 48 let. Zapustil je ženo in več otrok. Pokojni je bil doma iz vasi Polica pri Grosupljem, v Ameriki je živel 27 let. — V kraju Wenatcheeja, država Washington, je umrl 74-letni Jurij Lasič, eden najstarejših tamošnjih naseljenecv. Doma je bil iz Bele krajine, zapustil je dva sina in štiri hčerke. — V Pueblu, država Colorado, je umrl J. Mišmaš, star 27 let, doma iz Kala pri Ambrusu na Dolenjskem. V clevalandski mestni bolnici je umrla Frančiška Ovnik, stara 63 let, doma iz vasi Stara gora, fara Primskovo. Pred meseci ji je umrl mož. Pokojna je živel v Ameriki 35 let. — V Pueblu je preminula 25-letna Marija Petros, hčerka znane trgovca. Bila je učiteljica za tuje jezike na visoki šoli.

„Krka“ je dobila novo trdnjavo

Ustanovitev krajevnega odbora na Polici — Izredno veliko zanimanje za »Krkino« delo

Ljubljana, 11. septembra.

Menda niti sami ustanovitelji niso pričakovali, da se bo društvo »Krka« tako močno razmahnilo in obstalo že po dobrem letu pred tako velikimi in težkimi nalogami. Zelo posrečena je bila misel ustanavljanja krajevnih odborov po Dolenjski, ker mora pognati misel povzdige Dolenjske globoke korenine med samim Dolenjem, med našim dobrim, zdravim, a žal premalo organiziranim in prosvitljenim dolenskim ljudstvom. Če hoče biti kdaj uresničena. Doslej je imela »Krka« pet krajevnih odborov, v Novem mestu, Trebnjem, Ivančni gorici, Višnji gori in Grosupljem, včeraj se jim je pa pridružil še šesti, in sicer v prijazni vasi Polica nad Višnjo goro.

Pobudo za ustanovitev tega krajevnega odbora so dali domaćini sami in ustanovitev je bila zamiselnost kot velika ljudska prireditve, kar je pa žal preprečilo neugodno vreme, ki je zadržalo mnoge na Polico namenjene Ljubljančane. Tako sta se odpeljala na Polico samo predsednik »Krke« g. dr. M. Perko in tajnik Anton Podbevšek. Sprejem na Polici je bil presenetljivo prirečen in lep. Zastave so vihrale raz Gasinske doma in mnogih hiš, streljali so s topičem, pred vhomod v vas je stal slavalok z napisom: »Pozdravljeni« in »Zivela, »Krka!« Pred slavalokom so pozdravili predsednika in tajnika »Krke« župana g. Lojze Janežič, župnik g. Jože Bambič, šolski upravitelj g. Rado Janežič ter akademika Ivan Šeme in Stanko Potokar, posebno radostno in je pa pozdravil znani esperantist g. Jože Kozlevčar, predsednik našega Esperantskega kluba, doma s Police. Čas po obedu se je porabil za ogled kopališča, ki ga je zgradil na svojem posestvu skupaj s poljskimi fanti 27-letni posestnikov sin Avgust Burger. Značilno za naše razmere je da pravi ta fant, da brez rednega kopanja ne more živeti.

Popoldne je bil v cerkveni dvorani ustanovni občni zbor krajevnega odbora. Otvoril in vodil ga je g. Jože Kozlevčar iz Ljubljane. Pred otvoritvijo je zaigral tamburški zbor domačih fantov, ki so izdelali instrumente same. Pozdrave so izrekli poleg predsedujočega župnika g. Bambiča, ki je naglašal lepoto dolenskih zemlje ter izrazil svoje veselje, da so se začeli končno dramiti tudi Dolenjci, dalje župan g. Lojze Janežič in njegov brat šolski upravitelj g. Rado Janežič. Predsednik »Krke« g. dr. Perko se je zahvalil za pozdrave in omenil v kratkih besedah naloge »Krke«, naglašajoč njeno strogo nepolitično usmerjenost, potem je pa tajnik g. Podbevšek pojasnil zborovalce pravila in glavne smernice društva. Sledilo so volitve in izvoljen je bil naslednji odbor. Predsednik šolski upravitelj g. Rado Janežič, podpredsednik posestnikov sin Avgust Burger, tajnik trgovski pomočnik Lado Potokar, namestnik previzitar Alojz Tomažič, blaginik veleposestnik in trgovec Franc Drobnič, odborniki pa župnik Joško Bambič, župan Alojzij Janežič, posestnikov sin Jože Zupančič, posestnik Janec Vovk (za Blečji vrh), posestnik Franc Struželj (za Peč), posestnik Jože Vovk (za Oroščine), posestnikov sin Franc Komar ter hčere posestnikov Eni Berčan, Ivanka Šeme in Jerica Burger.

Po občnem zboru je bila na Gradišču pri Polici prijetna domača zabava, kjer so domaćini pokazali svojo ljubeznivost in gostoljubnost. Med občnim zborom so prišli z Grosupljeja, Višnje gore in Ivančne gorice mnogi odborniki in člani krajevnih odborov, ki so bili tudi prijetno presenečeni, ko so videli, s koliko vsmo in ljubeznijo se oklepa naše dolensko ljudstvo »Krke«. Posebej je treba omeniti, da je bila precej velika cerkevna dvorana nabito polna tako, da so morali mnogi zborovalci stati zunaj. Glavno delo pri organizaciji tega lepega nepozabnega praznika vrlih Poličanov je slonel na ramah g. Jožeta Kozlevčarja, ki so mu seveda prav pridno poma-

gali domači fantje. Prav nič ne dvomimo, da bo poljski krajevni odbor »Krke« i po številu članov i po svojem delu med prvimi. Ziveli Poličani!

Iz škofje Loke

— Osebné izpremembe. Učiteljica gđ. Vida Stolfova, ki je delala nekaj časa v pisarni sreskega prosvetnega referenta, ie nastopila svoje prejšnje službeno mesto v Selcih nad Škofjo Loko. — Profesor g. Alojzij Peterlin je premešten z loške meštanske šole v Kamnik. — Preglednik finančne kontrole v Škofji Loki g. Matelj je premešten v Belo Krajino. Vodstvo urada prevzema sedaj g. Karl Mertelj iz Kočevja, kjer si je pridobil sprčo svojega udeještovanja obče simpatije pri vseh narodnih društvih. — Nov zidarski mojster. Pred izpraševalno komisijo za stavbna, tesarska, kamnoseška in vodnjarska dela je napravil izpit na tehniški srednji šoli v Ljubljani za zidarskega mojstra g. Franc Zontar, zveest član loškega Škofskega, zlasti njegovega pevskega odseka, Iskreno čestitamo!

— Volilni imenik upraviteljev za volitve v Delavsko zbornico je na vpogled interesentom med običajnimi uradnimi urami v občinski pisarni od danes naprej do 15. septembra. Kakor znano, ima Škofja Loka svoje volišče.

— Ptujski dogodki v Škofji Loki. Zadnjo učno uro v soboto so porabile vse škofjeloke šole za razlago ptujskih dogodkov, ki so bili naši mladini povečini docela neznan. Otroci so posebej čitali »Spomenice«, očrtale pa so se mladini tudi posledice ptujskih dogodkov za naš narodni razvoj in ponos. Popoldne je odprtovalo v Ptuj 21 Sokolov v kroju. Vzeli so s seboj tudi društveni prapor.

— Knjige Slovenske Matice so dospale in jih bodo naročniki pri šolskem upravitelju g. Jakoba Rojcu v novi šoli.

— Lastavice se poslavljajo. Zadnje dni preteklega tedna smo imeli priliko opazovati več dni zapored zbiranje lastavic, ki so bile poslavljale od Škofje Loke. Posebno živahno je obelavalo na stotine lastavic cerkveni zvonik Sv. Jakoba in novo šolsko poslonje. Jasen je tu.

JUTRI PREMIERA!

Scampolo

ELITNI KINO MATICA

Iz Kranja

— Poskušen vlom ali hudobna poškodba tuje lastnine? V gostilni »Na Krtin« v Čirčah pri Kranju so včeraj jutraj Končev, ko so vstali, opazili, da je bil iz ene, ga okna iztrgan železni križ. Skozi okno se pride v gostilniške prostore, ker je bil v omari spravljen celodnevni zapitek in precej tobaek. Vendar ni zmanjkalo nič in je bil storilec bržkone prepočen. Je pa še druga možnost. Gostilničarka namreč trdi, da je storil to iz hudobije in maščevnosti neki pijanec, ker mu ni hotela dati pijske.

— Nogomet in hazena. Dočim je odšlo i. moštvo SK Korotana v Novo mesto, kjer je bilo od tamkajšnjega SK Elana poraženo s 3:1, je rezerva SK Korotana odigrala včeraj dopoldne ob pol 10 nogometno training tekmo z SK Soro iz Škofje Loke v svoj prid z 8:4 (3:1). Tekma je bila vseskozi dokaj povprečna. Včeraj je tudi hazenska družina iz Kranja odigrala svojo prvo prvenstveno tekmo na Jesenicah z družino Gorenjca in izgubila z 12:2. Nvink, ki so prvič nastopile, ta poraz nikakor ne sme spraviti v malodušje.

Zvočni kino IDEAL

Znani roman

ZANE GREYA

v filmu:

„Strah pustinje“

Amerika pred nebotičniki, ekspresni vlaki in aeroplani. Kako se postane cowboy!?

Danes ob 4., 7. in 9. uri zvečer

Iz Trbovelj

— Volilni odbor za volitve v DZ razglasa, da so volilni imeniki v pisarni bratovske skladnice razgrnjeni od 9. do 18. t. m. in da ima vsak v smislu čl. 13. volil. reda za volitev skupščine DZ v Ljubljani pravico, da v gornjem roku volilne imenike pregleda, prepíše, objavi, natisne in da zahteva bodisi za se, bodisi za drugega njih popravek. Po čl. 14. se more zahtevati popravek ustno ali pismeno pri organih, kjer je imenik razgrnjen. Ko se zahteva popravek, se morajo predložiti dokazi, da ima dotična oseba glasovalno pravico v smislu čl. 33. teh pravil, ali da je nima. Vse te pritožbe se imajo poslati na sklepanje glavnemu volilnemu odboru, ki je dolžan o njih sklepati najdalje v roku 6 dni od dneva, ko jih je prejel. Odobrene spremembe se vpišejo takoj v imenik.

— Kres, ki ga je v petek zvečer prišla CMD na telovadišču Sokola, je mogočno zagorel ob navzočnosti velike množice Trboveljčanov, ki so se solidarizirale z narodnimi manifestacijami o priliki 25letnice ptujskih dogodkov. Ob svitu mogočnega ognja je domače pevsko društvo »Zvon« globoko občuteno zapelo nekaj lepih narodnih pesmi, učitelj g. Adalbert Božič pa je v lepo zasnovanem govoru zbrani množici pojasnil zgodovinski pomen slovenskega kresovanja, ki je že izza sive davnine pozivalo slovensko ljudstvo k obrambi, pred sovražnikom. Dasiravno je danes naš narod svoboden, moramo vseeno priznati kresove, ki naj bodo simbol silnega, neugasljivega ognja ljubezni do vseh trpečih, teptanih in zaničevanih. Plamen, ki gori v naših srcih, sega naj do neba, da vidi in čuje ves svet, Italijan in German, da Slovan svojo zemljo ljubi, naš glas naj sega preko Rima in Berlina, ko kličemo sovragom v svarilo, a bratom v spodbudo: Svobodni smo in da smo se! Končaj je svoj govor z vzklikom: »Zivela narodna obramba, zivela svoboda jugoslovenskega naroda od Jadrana do Korotana, od Triglava do Soluna, zivela slovenska slova!« Ob veseljem in navdušenem razpoloženju zlasti naše mladine je kres dogorel, nakar se je množica polagoma razšla.

— Cene na živilskem trgu. Sobotni živilski trg (9. 9.) je bil dobro založen, dasiravno je bilo prav malo kupecv. Cene so v zadnjem času porasle, zlasti so poskočila jajca, ki jim je sedaj komad 10 do 12 za 10 Din. Fižol v stroču se je prodajal po Din 2,50 kg, gobe po Din 8 kg, hruške in jabolka so stale Din 3, leta cena je bila za kumare, čebulo so prodajali po Din 2 kg, paradižnike po Din 3,50. Domače češnje stanejo po Din 3, banane po Din 4 kg. Grozdje pa je še jako drago, saj ga prodajajo po Din 8 kg.

JUTRI PREMIERA!

Scampolo

ELITNI KINO MATICA

Iz Celja

—c Zadnja vzprizoritev »Hermana Celjskega« v mestnem parku v nedeljo 10. t. m. popoldne je bila dobro obiskana. Vse štiri vzprizoritve od 7. do 10. t. m. so dosegle velik uspeh. Celjski studio pod vodstvom režiserja g. Milana Kosiča zasluži vse priznanje za svoje nesebično in požrtvovalno kulturno delo.

— Nedeljski nogomet v Celju. V nedeljo 10. t. m. dopoldne je bila na Glaziji odigrana prijateljska nogometna tekma med SK Celjem in SK Olimpo. SK Celje je zaslužno zmagal v razmerju 3 : 1 (1 : 1). Obe moštvu sta nastopili v oslabljenih postavah in sta igrali primitivno, brez smiselnih kombinacij. Moštvo SK Celje je bilo zlasti v drugem polčasu v premoči. Tekmo je sodil g. Ochs objektivno. Gledalcev je bilo okrog 200. Popoldne je bila na sportnem igrišču pri »Skalni kleti« odigrana prijateljska nogometna tekma med SK Ilirijo iz Ljubljane in celjskimi Atletiki. Gostje so zmagali visoko in zaslužno v razmerju 8 : 1 (6 : 0). »Ilirija« je nudila dobro tehnično in kombinatno igrro ter je bila skoro ves čas v znatni premoči. Atletiki so igrali neenotno, s slabo tehniko in precej ostro. Goli za Ilirijo so padli v 7., 13., 25., 27., 30. in 44. minuti prvega ter v 13. in 21. minuti drugega polčasa, častni gol za Atletike pa v 8. minuti drugega polčasa po enajstmetrovki Koti 5 : 2 za Atletike. Sodil je g. Oberlindner iz Laškega zadovoljivo. Gledalcev je bilo okrog 400.

—c Izguba. Pred dnevi je bila v Celju izgubljena vinkulirana hranilna knjižica Celjske mestne hranilnice na ime Venčeslava Klemenčiča z vlogo 1700 Din.

Bik ga je napadel

Škofja Loka, 10. septembra. Malo je manjkalo, da ni prišel v soboto popoldne sin šolskega upravitelja iz Bukove v Selski dolini ob življenju.

A. O. Emery:

Dve siroti

Roman

— Umaknite se! — je zaklical podčastnik.

Ženske so se začele prestrašeno umakati.

Marijana je nehote prišla poročnika za roko. Pa je takoj v zadregi zaradela in hotela odskočiti.

Poročnik jo je pa zadržal, rekoč:

— Ne bojte se, saj je že mrtev.

Toda tisti hip je do roba krova potegnjena somova glava grozno zaškripala s čeljustmi, kakor bi hotela ugovarjati.

Treba je bilo hitro ukreniti vse potrebno, da se prepreči nesreča; som postane namreč na suhem divji in njegov smrtni boj je grozen, strašoten.

In mornarji so poskusili ujeti njegov rep in sredino telesa v zanke močnih vrvi. Ko se jim je to posrečilo, so potegnili morskorošast v vodoravni legi do roba krova.

Tisti hip so zadoneli klici navdušenja in pohvale. Na krov je prihitel tudi zdravnik.

Videč soma je stopil naprej in zaklical:

— Ne razrežite ga!... Sam ga razrežem in imeli bomo lep eksemplar.

— Jaz sem pa hotel odnesti glavo te pošasti guvernerju Louisiane. — se je oglašil poročnik.

— Ponudite mu cel okostnjak, prijatelji.

Vsi stari mornarji posadke so pozdravili zdravnikov predlog z mrmranjem, ki je pričalo, da ga ne odobravajo, da nočejo izgubiti svojega deleža pri plenu.

A tisti, ki so pomagali soma ujeti in potegniti iz vode, so popustili vrvi, misleč, da je pošast že mrtva.

Som je res ležal nepremično in to mu je bilo upravičeno.

Že so se mu začeli brez strahu približevati. Tudi izganke so radovedno stopale bliže. In najbližje so od presenečenja in groze izklicale.

Zdravnik je bil odšel po potrebno orodje. Vračal se je baš v hipu, ko so postavili mornarji na krov vedra z vodo in gobami, da bi takoj oprali s krvjo obrizgani krov.

Kar se je pognalo somovo telo s tako silo kvišku, da so vsi gledalci od groze ostrmeli.

Prestrašene ženske so zakričale in se razbežale na vse strani.

Celo mornarji, ki so iz pripovedovanja in iz lastnih izkušenj poznali žilavost in besnost s smrtno borečega soma, so odskočili in se poskrili, kamor je kdo mogel.

Poročnik je bil obstal nekaj korakov od soma.

Edino podčastnik je bil toliko pri sebi, da je skočil v orožarno, kjer je snel s stene široko mornarsko sekiro.

Hitel je nazaj vihteč v rokah svoje orožje. Zaničljivo se je ozrl na zdravnik, ki je bil nič kaj preveč miren, in vzkliknil je:

— Zdaj pa pokažem tej pošasti, kaj se pravi izzivati mornarje.

Zamahnil je in z enim udarcem preskal somu hrbtenico v vratu. Še nekaj krepkih zamahov in glava je bila odsekana od trupa.

Trup morske pošasti se je krčevito zvil v zadnjih krčih in se preobračal po krovu.

Krik strahu in groze se je pa izvil vsem iz grl, ko se je odsekana glava z odprtim žrelom pognala kvišku in zasidila ostre zobe v jambor, kjer je nepremično obvisela, vsa okrvavljena, divje strmečih, izbuljenih oči.

Sicer so pa ženske lahko od groze onemele, saj se jim o takih prizorih dotlej niti sanjalo ni. Mnoge sploh vedele niso, kakšen je morski som.

Med temi je bila tudi Marijana, ki se je skrila v splošni zmešnjavi za častniško kajuto. Naključje jo je bilo že zopet privedlo v bližino poročnika, ki je za njim stal tudi zdravnik.

Zdravnik se je jezil, da mu je podčastnik tako grdo razmesaril soma. Pod-

častnik je pa mrmral sam pri sebi kiti-co »somove pesmi«, ki pripoveduje, kako se som brani močnega vetra, kako ga spravi vihar iz ravnotežja in kako vzvalovi morje, če se začne prevračati.

— Kaj pravi? — je vprašala Marijana poročnika.

Zdravnik ji je odgovoril:

— Pri njih v dolnji Bretagni imajo ljudje mnogo izrekov in pravljic, ki nimajo ne repa ne glave...

Toda beseda je zamrla na ustih nevernega zdravnika. Somovo telo se je bilo v zadnjih krčih pognalo kvišku, za valilo se je čez ograjo in izginilo v morje.

Groza je obšla vse. Podčastnik je od strahu prebledel. In kot pristni Bretonec od morja se je prekrizal, ozrl v nebo in zamrmral:

— Som se vrne v morej — ladja morje razburka.

Marijana je zadržala po vsem telesu. Ozrla se je na poročnika.

Poročnik je skomignil z rameni in poskusil nasmešiti se.

Pozornost vseh se je obrnila zdaj na somovo glavo. Poročnik je ta čas zapovedal, naj se izganke vrnejo v medkrov. Potem je hotel dati odstraniti ostudno somovo glavo, ki je bila še vedno z ostrimi zobmi zapčena v jambor.

Toda zaman so udarjali s sekiro po njo; okrvavljeni kosi so padali od nje, kosti so se lomile; zaman so udarjali, kar so mogli, to, kar je bilo ostalo od ostudnih čeljusti, se ni dalo odtrgati od jambora.

Končno so morali odnehati, somovo zobovje je ostalo zapčeno v jambor. Sicer bi bili morali udrihati s sekiro po jamboru samem.

Mornarji so molčali, kajti podčastniku so vsi zaupali. In stari mornar je glasno razlagal, da bi bil dal vse svoje prihranke z dolge vožnje po morju, samo da bi ne bili srečali tega prokletega soma.

Majal je z glavo in ponavljal venomer:

— Slabo znamenje!... Slabo znamenje!

Čez nekaj dni je bilo pa vse to že pozabljeno, le vsako jutro je posadka še ogledovala v jambor zagrizene somove zobe.

Zdravnik je imel ugodno priliko, da je razlagal mornarijem moč somovih mišic in druge, na morskorošast nanašajoče se zanimivosti.

Kakor bi hotel zavrniti slabo podčastnikovo prorokovanje je zapihal veter močnejše, ladja se je nagnila na stran in rezala hitro lahne valove mirnega morja.

Tako ugodnega vetra niso imeli, odkar so bili odpluli iz Havra.

Poročnik se sicer ni mogel ubraniti praznovjerja ob pogledu na somovo telo, ki se je bilo tako nepričakovano pognalo v morje, vendar se je na kmalu pomiril.

Če je začutil potrebo pošaliti se, je poklical praznovernega Bretonca in ga vprašal, če je prečital kaj novega v zvezdah, kar bi napovedovalo izpolnitev strašnega prorokovanja.

Toda vrli mornar je povešal glavo in odgovarjal:

— Saj ne štejem zvezd, temveč pazim, da je na ladji vse v redu.

— Dobro, dobro.

— Saj je moja dolžnost prepričati se, če so vesla na svojem mestu, če delujejo krmila...

— Da... da! — se je zasmejal poročnik. — Da bi mogli na prvo znamenje spustiti vse te čolne v morje.

— Tako je, poveljnik!

— Že dobro, hvala ti! Človek ni nikoli dovolj previden.

Bretonec ni bil dostopen smehljaju. Navadno je sprejemal šale mladih častnikov, ne da bi trenil z očesom.

Bil je izborni mornar, ki se je lahko pohvaljal, da je sam prepotoval po morju več, nego vsi drugi mornarji »Gloireux«.

Ljubil je svojo ladjo in ves ozorčen je sprejel vest, da jo čakata samo še dve vožnji, potem ji pa slečejo vso opremo in golo prodajo.

Otroci spoštovanja še ne poznajo

Tega nedostatka pri otrocih pa starši ne smejo jemati preveč tragično

Čut spoštovanja je v otroških letih kaj neznan. Otroci so prijazni, tu pa tam hvaležni, toda pravega spoštovanja do staršev in do odraslih še ne čutijo, ker ne znajo oceniti tega, kar odrasli store za nje. Šele pozneje, ko duševno dozorevajo, se pojavi pravi čut spoštovanja. Navadno se začne to z odporom napram staršem in odraslim sploh, s strogo kritiko učiteljev in vseh ljudi. Kritika pa sili človeka k razmišljanju, k zanimanju za delo in za ljudi. Otroci često spoznajo, da se je v odporu motil. Zato pa začne tem bolj spoštovati in ceniti starše, učitelje in znance. Spoštovanje se včasih spremeni v občudovanje, občudovanje v oboževanje. Starši in učitelji so pa redko predmet teh plemenitih čustev. Otroci občudujejo in obožujejo navadno le »slavne« ljudi, filmske igralce, razne sportne rekorde itd.

Starši se večkrat pritožujejo, da jih doračajočji otroci ne spoštujejo dovolj. Te lastnosti pa ne smejo jemati pretragično. Če so sami vsaj normalni starši z normalnim ravnanjem in zgledom, se jim ni treba bati, da bi se jim otroci popolnoma odtujili. Če si hočejo ohraniti spoštovanje otrok, naj jim resnično imponirajo, naj vplivajo na nje z dobrim zgledom, znanjem, humorjem, trdnostjo in ljubeznivostjo. Nekakšna odtujitev v času pubertete pa nastopi skoraj vedno, toda pozneje se izravna, ko pridejo zopet normalne razmere. Nikoli se pa ne izravna tam, kjer je oče pijanec ali lenuh, ali kjer začne sin na kriva pota.

Čut časti igra pri otrocih veliko vlogo. S častjo je često kriz. To vidimo re-

cimo pri natakarijih in brivskih vajen-cih. Večini je vsak dinar napitnine dobrodušen, pa vendar težko občutijo svoje ponižanje. Zaradi žalitve, psovke ali zasmevanja se fantje prepejajo, dekleta pa smrtno sovražijo. Poznamo celo primere, da skoči dekleta zaradi užaljene časti pod vlak, ali da se fant ustrelj. Zalitev ali krivica se težko odpusti, skoraj nikoli se pa doračajoča mladina ne pritožuje. Pritožiti se učitelju ali staršem velja za slabost. Užaljeni poskrbi navadno za zadoščenje sam. Mladina se nagiblje k načelu oko za oko, zob za zob. Odpustiti je pripravljen fant v glavnem samo takrat, če mu je bila prizadejana žalitev pomotoma.

Starši imajo tu zopet dober nauk — varovati čut časti, toda trdo, čeprav z laskev roko. Fant mora čutiti, da ima v starših zaščito, toda samo takrat, če je pravica na njegovi strani. Lepa poteza mladosti je njena plemenitost, idealizem, podcenjevanje gnetnih dobrin, malo razvit čut za dobiček in izgubo. Mladina še ne pozna vrednosti denarja, ona še ne kopni po zlatu, kakor odrasli. Mladina ni lakomna in oduška. Ona zna deliti z bližnjim ljubezen, prezira bogastvo, idealni cilji so ji več, pa čeprav gre samo za sportne rekorde. Primeri iskrenega prijateljstva med bogatim in siromašnim dečkom niso redki. Ko si izbere fant prvo ljubezen, ne misli na denar. Smrtno bi bil užaljen, če bi mu kdo rekel, da mu bo nekdo denar največja dobrina. Pripravljen je prisesti, da se nikoli ne bo izneveril načelu nesebičnosti.

Čudakova oporoka

Marsikdo, ki pride slučajno na posestvo Tri-Mount blizu Bordeauxa, si mane oči, ko vidi delavce v vinogradih, ker ne more verjeti, da je res vse to, kar vidi. Kmalu se pa lahko prepriča, da postavbe med vinskih trtami niso plod fantazije, temveč živi ljudje v čudni maskeradi. Tako vidimo orača, ki mu vlečeta plug dva osla. Orač je oblečen kot plesalec s Havajskih otokov. Drugi je oblečen kot bikoborec. Skot v kratkem sukniču pomei grajsko dvorišče, indijski maharadža žene krave na pašo, kozak ovce, kitajski mandarin pa zaliva paradižnike.

Kaj pomeni ta maskerada? Tri-Mount je bilo posestvo nedavno umrlega jokeya in trenerja Rufa Barlova, ki se je proslavil na vseh evropskih dirkališčih in končno se je naselil blizu Bordeauxa kot premožen mož, kjer je začel gojiti čistokrvne konje. Nikoli ni izgubil humorja, največ ga je pa pokazal v zadnjih trenutkih svojega življenja. V oblikih je zapustil vsakemu sorodniku, svojim uslužbencem in mnogim kmetom v okolici vsakemu po 10.000 frankov, toda pod kaj čudnim pogojem. Barlov je bil namreč velik prijatelj narodnih noš. Vsak njegov dečič je dobil eksotično obleko in 10.000 frankov mu izplačajo šele, ko dokaže, da je nosil svoj kraj letu dni. Barlov je dobro vedel, kako cenijo kmetje denar in zato ni dvomil, da bodo radi nosili eksotične kroje, samo do dobe dedščino. Privoščil si je torej zadnjo šalo, ki se mu je prav dobro obnesla.

TELEFON 2059

P. REMOC
SUHA DRVA

Pogačnik, Bohoričeva 5.

Prababica ameriškega naroda

Že več let praznujejo v Ameriki vsako leto rojstni dan prvega človeka anglosaške krvi, ki se je rodil na ameriških tleh. Gre za dekleta, ki razen njenega imena Američani ničesar ne vedo o nji. Nihče ne ve, čigav otrok je bila, niti kakšna je bila njena mladost. Mala naselbina, kjer se je to dekletu rodilo, je kmalu po svoji ustanovitvi izginila. To je bil eden onih nesrečnih priseljeniških poskusov, ki jih je organiziral in financiral proti koncu 16. stoletja takratni ljubček kraljice Elizabete sir Walter Raleigh. V Ameriko je poslal sedem ekspedicijskih in nobena ni dosegla zaželjenega uspeha, če ne računamo krompirja in tobaka, ki so z njim seznanile Evropo. Te ekspedicijske so tudi dale znova odkritemu ozemlju ime Virginija na čast »deviške kraljice« Elizabete. Nobena teh naselbin se ni ohranila in zdaj ne vemo o njih nič.

V eni izmed njih, Rvanoki, zdaj središču cementne industrije, je bila rojena 18. avgusta 1587 Virginija Dareeva in v svežnj dokumentov iz onih časov so našli tudi njen rojstni list. To je vse. Nihče ne ve, ali je ostala Virginija živa in je našla zavetišče v eni poznejših naselbin v začetku 17. stoletja, ali pa so jo ugrabili Indijanci in je postala prababica rdečekožcev, kakor mnoga druga bela dekleta in žene. Med sedanjimi Indijanci v Ameriki je komaj 20% čiste indijske krvi. Ni pa izključeno, da je postala Virginija Dareeva že v zgodnji mladosti žrtev lakote ali indijskega tomahavka. Američani jo slave zdaj kot eno izmed prababic sedanjega ameriškega naroda.

PRI BOGATAŠU

— Pravijo, da ste kupili Rembrandtovo sliko.

— Da, ona druga je bila že prestara.

KRITIKA

— Pevec, ki je žal hropel, se je spremljal sam na klarinju. Nesreča ni, kolikor pride sama.

Težko je dobiti moža

Čudno priznanje je prišlo pri svatbi iz ust žene znanega kirurga v Sao Paulu Marshallovi, ki je tudi sama zdravnica. Povedala je, kar so povedali že mnogi misleci, med njimi tudi Bernard Shaw, da se mora žena zdaj potegovati za moža in da ga še težko dobi. Zaljubila se je bila v dr. Marshalla, ko ji je bilo 14 let in ko jo je takrat še kot mlad asistent v bolnici operiral. Vlepla si je v glavo, da mora dobiti 12 let starejšega asistenta za moža. Da doseže svoj cilj, je začela študirati medicino. Ko je doštudirala, je napela vse sile, da bi prišla v bolnico, kjer je deloval dr. Marshall. To je šlo zelo težko, toda podjeto zdravnico so čakale še težje ovire. Od svojega izvoženca, takrat že profesorja Marshalla, je morala odgnati druge zaljubljene asistentke. Posebno krčevito se ga je držala ena.

Šele ko se je dotična asistentka omožila, je mogla sama opozoriti dr. Marshalla na svojo izredno marljivost in vestnost. Profesor je kmalu opazil delo marljive asistentke, pa tudi njene druge vrline in prikupila se mu je. Nekaj časa je še čakala, da ji je profesor odkril ljubezen, potem je pa privolila in zdaj si bo lahko oddahnila, saj je dosegla svoj cilj. Profesor Marshall je bil zelo presenečen, ko je zvedel, kako dolgo se je asistentka že ozirala za njim. Presenečen bi bil tudi marsikateri mož, če bi mu žena povedala, da je ona hodila za njim in da je ni prav nič »presenetil«, ko jo je zasnubil.

Delo hvali svojega mojstra

Ljubljana, 11. septembra.

Damska konfekcija je bila pri Slovencih do zadnjega časa skoro izključno v rokah tujcev. L. 1928. pa se je oženil Alojzij Paulin in je ustanovil na Kongresnem trgu št. 5 v Ljubljani prvotno domačo damsko konfekcijo. G. Alojzij Paulin se je za stroko specializiral na Dunaju, in z njemu lastno podjetnostjo je v kratki dobi razvil podjetje do splošnega ugleda. Specializiral se je tudi za izdelavo smučarskih oblek. V tem je pravecni mojster in ga poznajo vsi slovenski smučarji. Smučarsko obleko je izdelal celo za Nj. Vel. kraljico Marijo.

G. Paulin Alojzij ne slovi zastoj kot najboljši strokovnjak v damski konfekciji, slovi tudi kot strokovni predavatelj o tej stroki. Damski svet se vedno zateka po njegove nasvete, razna društva pa ga iščejo kot predavatelja. Seveda je g. Paulin vedno in povsod ustrežljiv in zato njegovo podjetje uživa sloves najsolidnejšega in najpostrželjivega podjetja. Za svoje prvotne izdelke je podjetje prejelo na letošnji londonski razstavi diplomu, zlato kolajno in Grand prix. Doslej je to edina trdva v Sloveniji, ki je v tej stroki prejela tako visoko odlikovanje in priznanje. To ni samo v ponos tvežji sami, v ponos je tudi vsej slovenski obrti. Floreat — crescat!

Ivan Kres, delegat.

Praška unganka.

— Aji, veš, prijatelj, zakaj naša »stara« Vitava ni hotela steči v novo korito?

— Ker je bilo korito prazno, mi smo pa vajeni polnih korit.

Modna konfekcija

Najboljši nakup
A. PRESKER, LJUBLJANA,
Sv. Petra cesta 14. 11/7

NEKRETNINE VASIH BRIGA
sa kupovanjem in prodavanjem
posjeda rješite Vaš novi način
oglašivanja. Popis nekoliko sto-
tina raznih prilika šalj brez-
platno Daruvarčan Daruvar.

3589

PRODAJ

SOD (50 hl)
stiskalnice (prešo in elektro-
motor, istosmerni tok, proda
F. Cvek v Kamniku. 3592

NEPREMIČNINE

AKO PRODAJAS ALI
KUPIŠ NEPREMIČNINO
oglašuj v »Slovenskem Narodu« — Reseda samo Din 0.50

5 MINUT OD REMIZE
stavbišče dveh parcel (ob že-
leznici) ugodno napradda. Zu-
panc, Koseze 24. 3590

Zapustil nas je danes ob 1/2 5. uri zjutraj preblagi, iskreno ljubljani soprog,
oče, brat in stric, gospod

FRAN TAVZES

kr. javni notar, imetnik reda sv. Save in Jugoslovenske
Krone, občinski svetovalec mesta Kranja, predsednik
Narodne Odbrane itd.

Pogreb predragega pokojnika se bo vršil v torek, dne 12. septembra ob 5. uri
popoldne in hile žalosti na pokopališču v Kranju.

V Kranju, dne 11. septembra 1938.

Žalujoča soproga ROZALKA TAVZESOVA
in ostalo sorodstvo

STANOVANJA

STANOVANJE
2 sob, kuhinje in pritlikin —
išče ves dan odsotna mirna
stranka za mesec november. —
Ponudbe na upravo »Slov. Na-
roda« pod »Snažnost 3581«

DIJAKA

iz boljše rodbine sprejem na
stanovanje kot tovariša moje-
mu sinu. Cela oskrba z in-
strukcijo, strogo nadzorstvo.
Prednost imajo nižješolci. Go-
sposvetska cesta 8/II. 3594

POUK

FRANCOSČINO, NEMŠČINO
poučuje diplomirana učiteljica
jezikov. Pomožni pouk učen-
cem (-kam) vseh razredov (801)
Naslov v upravi »Slov. Naro-
da« 3595

KUPIM

VEČERNO RADIO
na baterije kupim. Ponudbe na
naslov Zevnikar, Pesnica 3593

SLUŽBE

NOVINKO

za laneno in bombažno blago
sprejem. Javiti se je pisмено
ali ustno na tt. Brača Holzer
d. d., Zagreb, Radnička 20.
3591

RAZNO

Na obroke!
Na hranilne knjižice!
POHISTVO
Dobi se samo pri nas.
Orehove šperane
spalnice Din 7.000.-
črešnjave spalnice > 4.800.-
šperane spalnice > 3.000.-
pleskane spalnice > 1.800.-
omare > 400.-
postelje > 200.-
kuhinjske oprave > 850.-
kuhinjske kredence > 450.-
Sprejemamo vsa naročila in
popravila po konkurenčni cenil.
— Vse drugo pohištvo se dobi
najceneje pri
MIZARSTVU »SAVA«,
Ljubljana,
Kolodvorska 18, Miklošičeva 6
Telefon 2780